

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 33 (377) — 18 august 1962

Biblioteca Centrală
Regiunea
Hunedoara-Deva

**Cei doi eroi ai Cosmosului:
ANDRIAN NIKOLAEV ȘI PAVEL POPOVICI**

ZBORUL ISTORIC AL CELOI

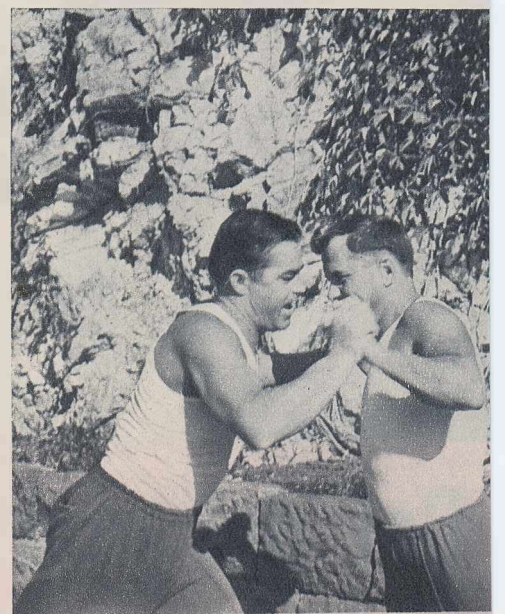
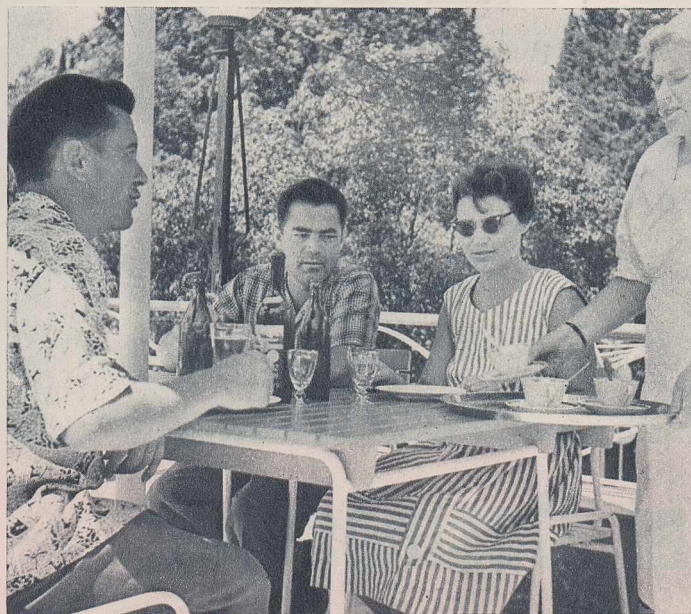

Maiorul Nikolaev in cabina navei cosmice (stinga). Privind fața zîmbitoare a lui Pavel Popovici nu ți-ai da seama cît de grea este profesia de cosmonaut (dreapta).

Pavel și Andrian acționează în comun nu numai în Cosmos...

Soții Popovici și Andrian Nikolaev petrec împreună multe ore de răgaz.

Nu vă speriați, cei doi luptători, Pavel Andrian, sînt buni prieteni. Trînta face în parte din programul de educație fizică piloților cosmonauți.

DOI FRAȚI COSMICI

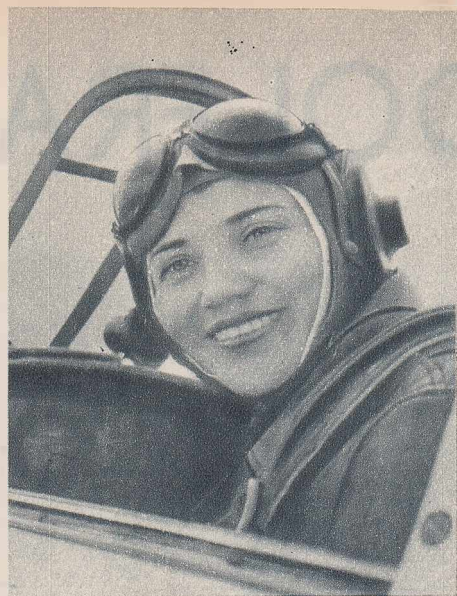

Moscova, Piața Roșie. În timp ce „Vostok-3” și „Vostok-4” își continuau zborul simultan în Cosmos, moscoviții își exprimau admirația și entuziasmul pentru fapta de eroism a celor doi piloți cosmonauți, Andrian Nikolaev și Pavel Popovici.

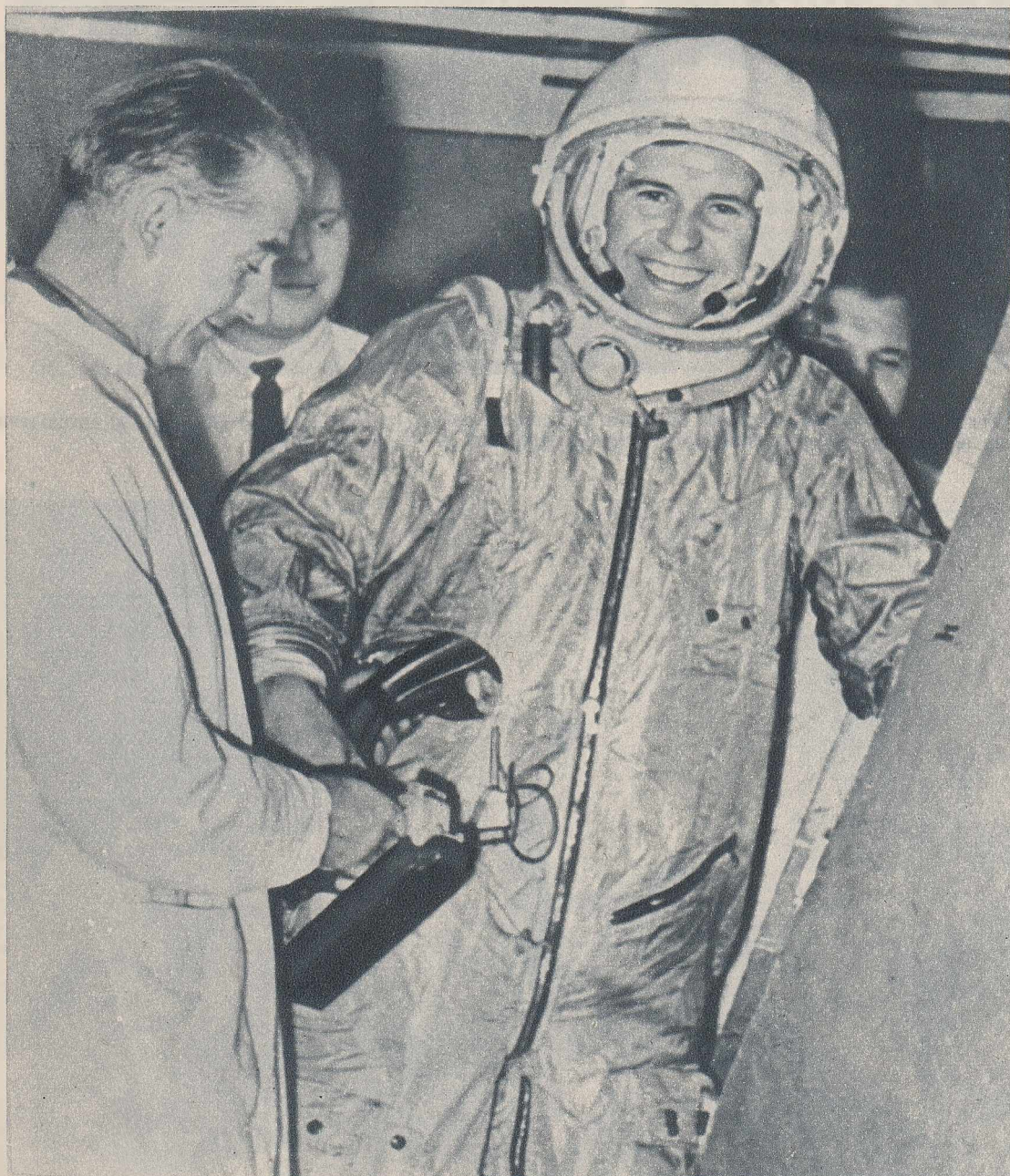

Un program de televiziune neobișnuit... Telespectatorii sovietici au putut viziona — transmise direct de pe „Vostok-3” — aspecte din zborul cosmic al lui Andrian Nikolaev.

Sofia cosmonautului Pavel Popovici, Maria, una din cele mai cunoscute aviatoare sportive ale Uniunii Sovietice.

Înainte de saltul în Cosmos, Pavel Romanovici este supus unui antrenament serios, metodic, științific.

Rînduri de la cei dragi... Mama lui Andrian Nikolaev, Ana Alexeevna, colhoznică din satul Șorșali, R. S. S. A. Ciuvașă, primește deseori scrisori de la copiii ei. În familia Nikolaevilor au fost șase.

Probabil că Andrian Nikolaev regretă — cel puțin în zilele de duminică — că nu s-a căsătorit: este nevoit să-și prepare singur gustarea.

Viitorul cosmic al omenirii

de N. VARVAROV,
E. T. FADEEV
(U. R. S. S.)

„Saltul” în Cosmos al omenirii și, în primul rînd, înfăptuirile Uniunii Sovietice, care se situează în fruntea acțiunii de explorare a Cosmosului, nu pot să nu îmbogățească în mod simțitor cunoștințele noastre despre Univers. Acest lucru devine deosebit de limpede în lumina succesorilor celor mai recente ale cosmoneauticii și îndeosebi a înfăptuirii, pentru prima dată, a unui zbor comun în grup în spațiul cosmic a două nave — „Vostok-3” și „Vostok-4” — conduse de Andrian Grigorievici Nikolaev și Pavel Romanovici Popovici.

În legătură cu acest eveniment de excepțională însemnătate, publicăm articolul de față, care tratează unele probleme — poate mai puțin dezbătute — legate de realizările actuale și de perspectivele care se deschid în fața omenirii în domeniul astronauticii și al studierii Universului.

Bazindu-se pe succesele tehnicii rachetelor, oamenii de știință studiază în prezent spațiul din jurul Pământului și al Lunii și încep să pătrundă spre planetele cele mai apropiate.

ORAȘUL ZBURĂTOR

A venit timpul realizării practice a ideii construcției unor mari sateliți artificiali ai Pământului și a unor stațiuni cosmice cu personal științific. Pe planeta Venus precum și pe altele vor apărea stațiuni științifice automate, iar apoi va descinde acolo și omul. În legătură cu aceasta se ridică noi și importante probleme. Din această categorie face parte, de pildă, construirea unor baze cosmice de alimentare, fără de care nu sînt de conceput zboruri interplanetare cu rachete care folosesc combustibil chimic. Ideea construirii acestor baze a fost emisă pentru prima oară de K.E. Tsiolkovski cu peste 50 de ani în urmă. În prezent ea își găsește concretizarea în diferite proiecte, ca, de pildă, proiectul de stațiune elaborat de Smith-Ross, orașul zburător al lui D. Romik, proiectat pentru 20.000 de oameni etc.

Cercetări deosebit de intense se vor desfășura și în direcția folosirii altor tipuri de energie pentru motoare-rachetă, care deocamdată nu există, dar prin crearea cărora se vor putea realiza viteze de ordinul a zeci de kilometri pe secundă. A fost emisă și ideea posibilității creării unor rachete mezonice și fotonice care să atingă viteze apropiate de viteza luminii și să reprezinte astfel un mijloc corespunzător pentru zborurile intragalactice și chiar intergalactice.

EXPERIENȚE ȘI CERCETĂRI NOI ȘI ORIGINALE ÎN COSMOS

Chiar și lansarea primilor sateliți artificiali și a primelor rachete cosmice a dus la obținerea unor informații atât de bogate încît

este necesară o revizuire a concepțiilor existente asupra esenței multor procese. Continuarea seriei de cercetări începute va permite să se facă lumină în numeroase probleme ale fizicii Pământului, geodeziei, geologiei, selenografiei, fizicii Soarelui, astrofizicii etc. Studiul datelor referitoare la comportarea organismelor plantelor și animalelor, dar mai ales a celui omenesc, în Cosmos va stimula apariția și dezvoltarea impetuoasă a unor noi direcții și ramuri în biologie și medicină.

La o importantă lărgire și aprofundare a cunoștințelor noastre despre natură va duce și organizarea unor experiențe și cercetări noi și originale în Cosmos. Toți astronomii năzuiesc, de pildă, să iasă cu telescoapele lor dincolo de limitele atmosferei pămîntești.

O asemenea măsură științifică ar îmbogăți considerabil concepțiile omului despre Univers, deoarece ar aduce importante corective datelor astronomiei optice, ar permite să se facă observații sistematice în noi zone ale spectrului undelor electromagnetice, să se facă descoperiri într-o serie de domenii pînă în prezent necunoscute.

Folosirea aparatului științific cosmic înseamnă o uriașă lărgire a hotarelor cunoașterii, înseamnă apariția unor noi posibilități de pătrundere a rațiunii noastre în esența lucrurilor, de trecere de la o esență la alta, mai profundă etc. Mai mult decît atît, mijloacele de cercetare pe care astronautica le furnizează științelor asigură o considerabilă accelerare a progresului științific în numeroase domenii.

Importanța pătrunderii omului în Cosmos nu se limitează la latura cantitativă, adică la lărgirea și accelerarea procesului de cunoaștere. Tot atît de importantă, dacă nu chiar mai importantă, este latura calitativă, adică modificarea caracterului însuși al științelor naturii, al metodelor, orientării, conținutului și structurii lor.

ȘTIINȚELE „TERESTRE” DEPĂȘESC HOTARELE PĂMÎNTULUI

Pînă nu de mult, aproape toate științele naturii (în afară de astronomie) își concentrau atenția de obicei asupra studierii naturii terestre, a obiectelor, fenomenelor și proceselor terestre. Însă de prin secolul al XIX-lea (și mai ales în secolul nostru) situația a început să se schimbe radical. Rînd pe rînd, numeroase discipline științifice au început să depășească hotarele Pământului. Una dintre primele științe care a pășit pe această cale a fost matematica. Crearea de către N.I. Lobacevski a unei noi geometrii, care este denumită pe bună dreptate „Geometria Cosmosului”, a făcut ca în științele naturii să se contureze tendința de lărgire a proporțiilor cercetării, de studiere a unor probleme științifice pe plan cosmic, tot ceea ce este terestru constituind doar un caz particular. Această tendință a fost confirmată curînd prin dezvoltarea mecanicii și fizicii, care au pășit cu și mai mult curaj în Univers. Un jalon important în acest domeniu l-a constituit apariția teoriei relativității.

Particularitățile relevate mai sus în dezvoltarea științelor naturii s-au manifestat și mai clar în ultimele decenii. În acest timp au apărut o serie întregă de științe sau direcții de sine stătătoare sau capitole ale diferitelor științe, care încep cu cuvîntul „astro”: astrobiologia, astrobotanica, astrogeografia, astrogeologia, astrochimia (sau cosmochimia) etc., fără a mai vorbi de astronautică. Iau naștere aeronomia (care studiază atmosfera exterioară a Pământului învecinată direct cu Cosmosul), medicina cosmică și o serie de alte discipline. Cu alte cuvinte, problematica cosmică cuprinde toate ramu-

rile și capitolele fundamentale ale științelor naturii, de la matematică și mecanică, pînă la biologie și medicină.

O NOUĂ ȘI IMPORTANTĂ REVOLUȚIE TEHNICO-ȘTIINȚIFICĂ

Întoarcerea științelor naturii cu fața spre Cosmos a trebuit să ducă, și a dus realmente, la o nevoie stringentă de noi instrumente de studiere nemijlocită a obiectelor, fenomenelor și proceselor cosmice. Metodele indirecte de cercetare, deși și-au păstrat întreaga lor însemnătate, nu mai puteau să asigure precizia, amploarea, profunzimea și ritmul necesar în cunoașterea naturii cosmice. Deoarece în cadrul progresului științific apăruse o nouă necesitate materială, ea trebuia satisfăcută. Acest lucru s-a obținut cu ajutorul tehnicii rachetelor, care a oferit oamenilor de știință posibilitatea de a transporta aparatul științific dincolo de limitele Pământului.

Așadar, lansarea sateliților și a rachetelor cosmice a fost pregătită de întreaga dezvoltare a științelor naturii. Crearea lor era necesară și inevitabilă, însă în același timp trimiterea în Cosmos a primelor aparate științifice a marcat un salt calitativ de cea mai mare însemnătate în dezvoltarea gîndirii științifice.

Se poate afirma, deci, că progresul astronauticii practice marchează o nouă și importantă revoluție tehnico-științifică, a cărei esență constă în transformarea științelor naturii și a științelor aplicate din științe pur pămîntești prin caracterul, conținutul, orientarea și metodele lor — în științe cosmice, care servesc la cucerirea nu numai a naturii terestre, ci și a celei din apropierea sistemului solar.

CREAREA UNEI A DOUA NATURI, „UMANIZATE”

O importanță fundamentală o prezintă faptul că în prezent capătă un caracter cosmic nu numai știința, ci și practica.

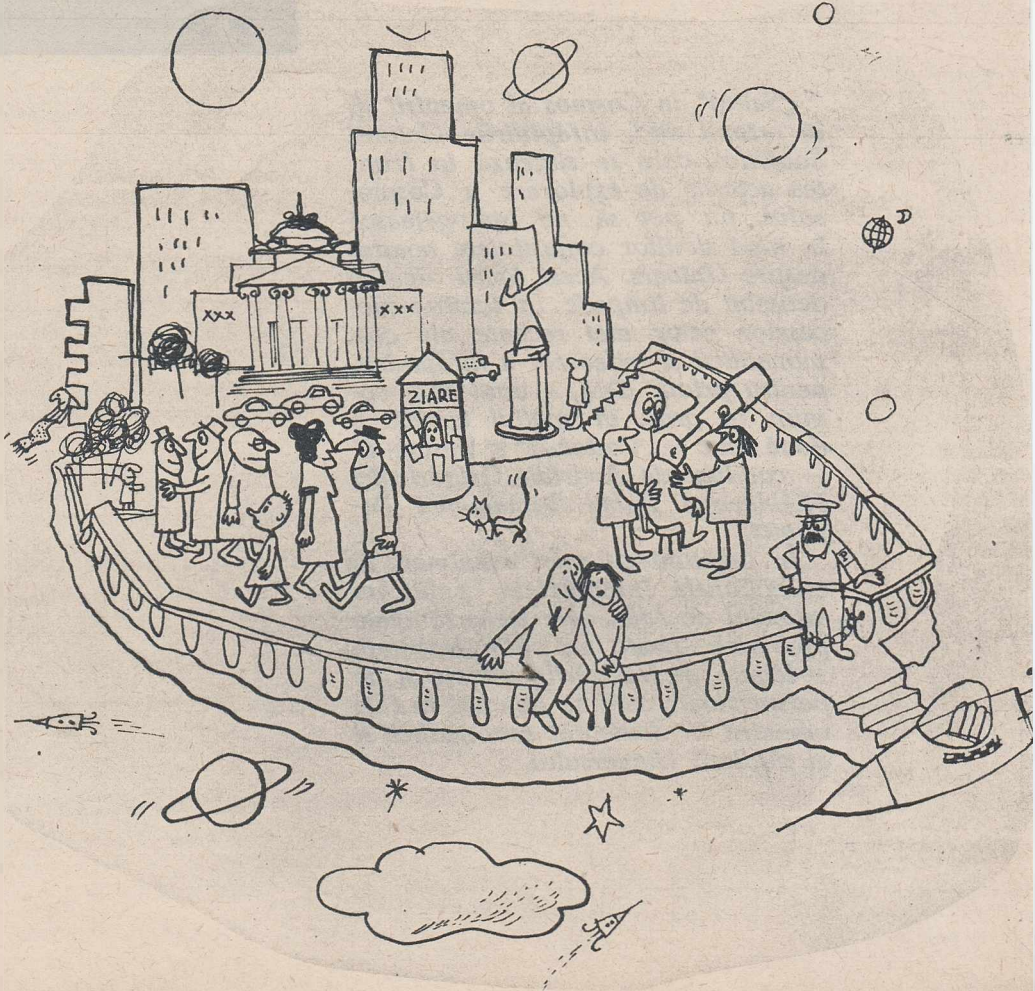
Să ne oprim în primul rînd asupra acestui domeniu al practicii care poartă denumirea de experiment științific (în sensul cel mai larg și mai profund al acestui cuvînt). A „elementul cosmic” a început să-și croiască drum încă înainte de apariția sateliților artificiali și a rachetelor și, la prima vedere fără nici o legătură cu dezvoltarea astronauticii. Acest aspect s-a concretizat primul rînd în reproducerea, copierea și modelarea unor condiții și procese cosmice în cadrul experiențelor științifice.

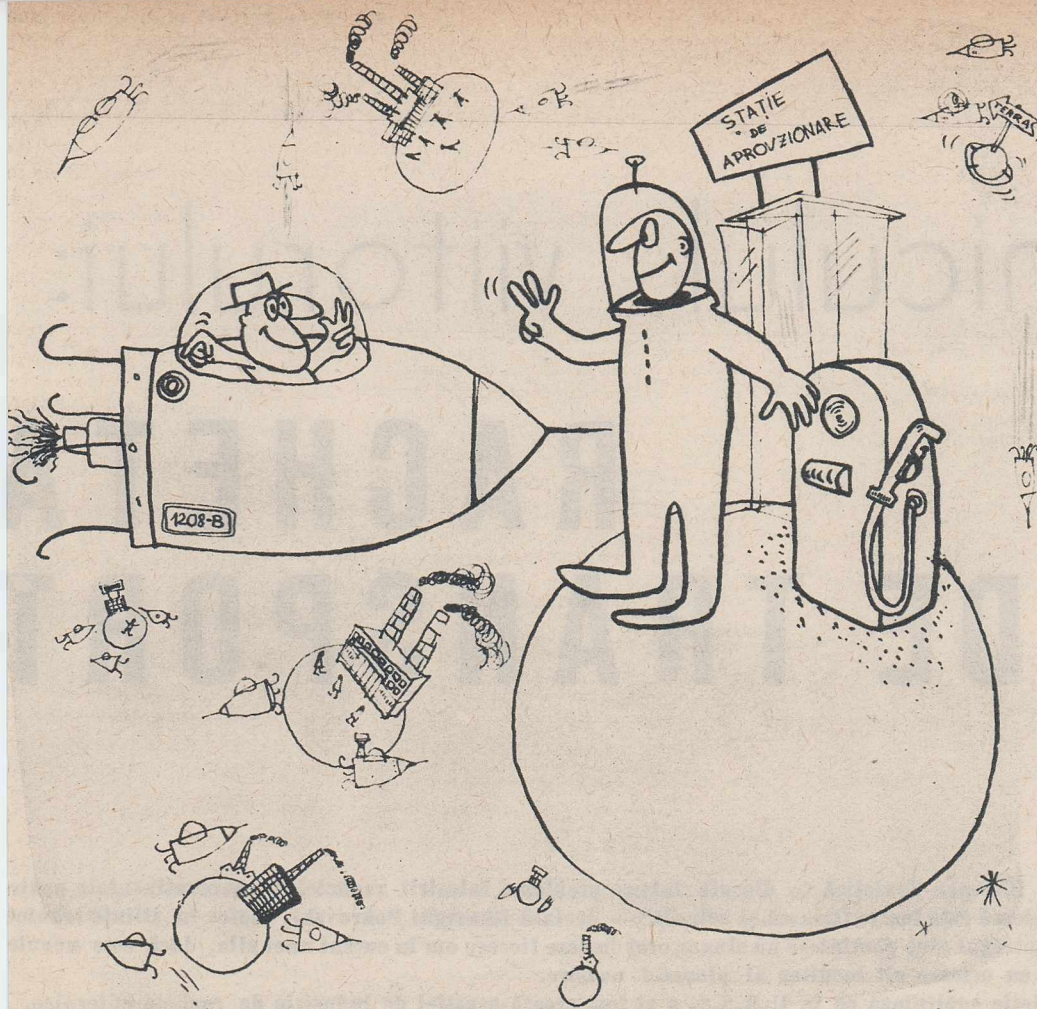
A doua trăsătură importantă a cosmizării experiențelor științifice a constituit-o lărgirea limitelor spațiale ale experimentelor mult în afara hotarelor Pământului. Prin experiența în Cosmos a fost efectuată, anul 1946, cînd oamenii de știință au reușit efectueze radiolocația Lunii. Experimente cosmice cuprind în prezent întregul front științelor naturii și al științelor tehnice aplicate, devenind un element important al științei experimentale în genere.

Orice experiență științifică înseamnă atitudine activă a omului față de natură, presupune transformarea de către om a lumii înconjurătoare. Într-adevăr, apariția unui sistem de sateliți artificiali ai planetei noastre (fie ei chiar temporari) nu este nimic altceva decît continuarea în afara Pământului a acțiunii de creare a unei a doua naturi a unei naturi artificiale, „umanizate”. Acest aspect va deveni și mai clar în momentul care se va realiza lansarea unor sateliți artificiali veșnici care se vor roti la distanță îndăjuns de mari de Pământ și se vor er sateliți artificiali ai Lunii, ai planetelor îndăjuns mari sateliți ai Soarelui. Toate acestea vor modifica, într-o anumită măsură, structura și aspectul general al sistemului solar.

INDUSTRIA DIN ET

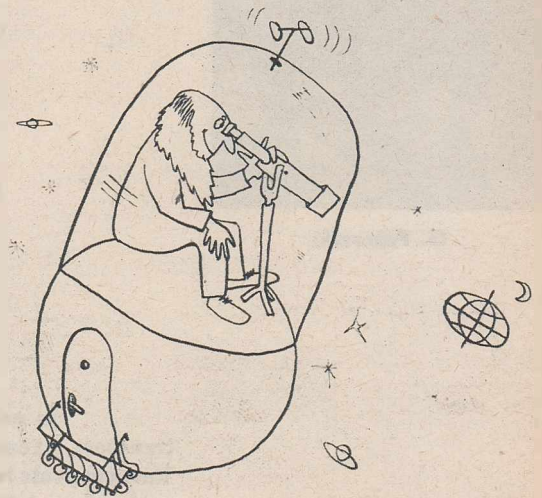
Întrucît acțiunea de transformare a naturii de către om se va ridica pe o treaptă nouă cosmică, este evident că același proces

de crearea unui mediu artificial, de transformarea naturii cosmice, de organizarea producției cosmice. Progresul în acest domeniu va deschide posibilități reale pentru apariția populației extraterestre, pentru dezvoltarea societății omenești în Cosmos. Va veni timpul când dezvoltarea socială va impune transformarea acestor posibilități în realitate.

Firește că necesitatea materială a creării condițiilor necesare pentru lărgirea forțelor de producție, a procesului de producție în ansamblu, nu va constitui singurul motiv al pătrunderii oamenilor în Cosmos. Dezvoltarea societății va determina apariția unor noi stimulente pentru popularea Cosmosului de către om, stimulente care deocamdată ne sînt necunoscute.

a desfășura și în ceea ce privește producția. apariția în viitor a producției cosmice a fost prevăzută încă de Țiolkovski, care a scris despre „industria din eter”. În prezent această idee capătă contururi din ce în ce mai clare. Se știe că — în afară de crearea unui mediu apropiat de mediul pămîntesc — oamenii care vor trăi în Cosmos vor avea nevoie de alimente, de diferite aparate științifice și de mijloace tehnice în vederea ventualelor reparații ale acestora etc. În acest scop va fi necesară dezvoltarea energiei. De asemenea, va fi necesară punerea în valoare a materiilor prime existente pe alte planete. Tot atât de necesară va deveni producția de alimente pe planetele explo-

rate de om. Este important de relevat că apariția și dezvoltarea în condițiile cosmice a unor noi ramuri ale tehnicii, a unor noi metode tehnologice și de producție, vor exercita la rândul lor influențe asupra bazei tehnice și a producției de pe Pămînt.

Realizările tehnico-științifice cele mai prețioase obținute în procesul cunoașterii Cosmosului își vor găsi, fără îndoială, o largă aplicare și pe planeta noastră. Progresul producției cosmice va transforma în ultimă instanță forțele de producție de pe Pămînt.

Intrucît progresul științific se desfășoară în prezent pe un „făgaș cosmic” tot mai pronunțat, ne permitem să afirmăm că după cosmizarea largă a științelor naturii (și paralel cu aceasta) va începe o cosmizare mai mult sau mai puțin largă a practicii de producție a omului.

De fapt, într-un anumit sens, cosmizarea producției a și început, cu toate că omul n-a creat încă o „industrie în eter”. În tehnică

în industrie, în procesele tehnologice folosite în prezent se înfăptuiește tot mai frecvent reproducerea artificială și folosirea condițiilor, factorilor și fenomenelor cosmice sau a unor elemente ale acestora. Oamenii și subordonează forțele naturii cu caracter

cosmic. De pildă, crearea energiei nucleare și îndeosebi termonucleare nu este nimic altceva decît supunerea și folosirea în scopuri de producție a unor fenomene care nu există în mediul specific pămîntesc, însă care sînt extrem de răspîndite în Cosmos. Industria elementelor transuranice, a altor elemente chimice artificiale, precum și a izotopilor radioactivi reprezintă, într-un anumit sens, o ramură cosmizată a industriei, deoarece aceste substanțe nu există pe Pămînt și abia de curînd unele dintre ele au început să fie descoperite în stele.

EXTINDEREA ÎN MASĂ A SOCIETĂȚII OMENEȘTI ÎN COSMOS

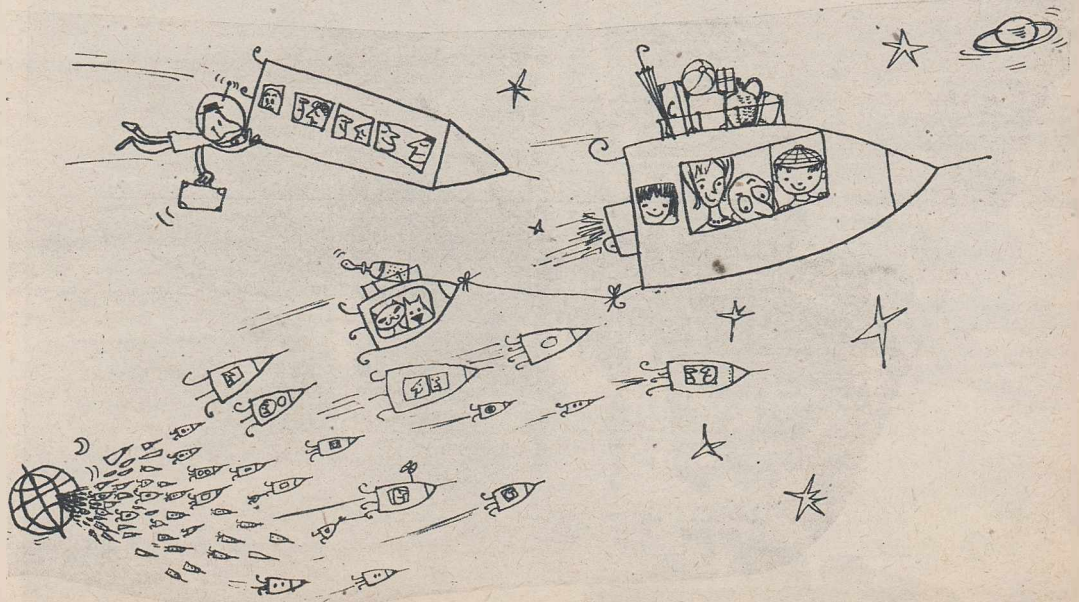
Însă lucrurile nu se rezumă la aceasta. Pătrunderea omului în Cosmos va impune rezolvarea unui mare număr de probleme legate

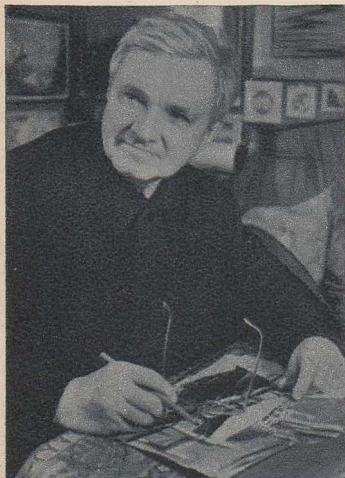
Este profund greșită concepția potrivit căreia viitorul cosmic al omenirii nu poate fi decît o acțiune silită, un rezultat al unei presiuni externe din partea naturii (o catastrofă cosmică care ar amenința Pămîntul sau populația lui, pieirea planetei noastre, destrămarea biosferei, stingerea Soarelui etc.). După cum în prezent pătrunderea oamenilor în Cosmos nu este dictată de împrejurări exterioare, ci de nevoile și legile interne ale progresului tehnico-științific, tot așa și viitoarea extindere în masă a societății în Cosmos nu va fi dictată de o amenințare din afară a existenței omului (deși și acest lucru este posibil), ci în primul rînd de cerințele dezvoltării producției.

Popularea de către oameni a Cosmosului nu este o utopie și nici un fenomen întimplător dictat de cauze episodice. Ea reprezintă o etapă logică și necesară în dezvoltarea societății și a naturii.

(Text prescurtat)

Ilustrații de Lilliana ROȘIANU

G. Pokrovski

Vehiculul viitorului:

RACHETA DE TRANSPORT

În prezent în Uniunea Sovietică se discută intens problema folosirii rachetelor intercontinentale pentru transport. „Această problemă este foarte firească și actuală“ — declară Gheorghi Pokrovski, doctor în științe tehnice. Racheta poate face din întregul glob pământesc un singur oraș în care fiecare om în cursul unei zile, dacă este nevoie poate să se întâlnească cu oricare alt locuitor al planetei noastre.

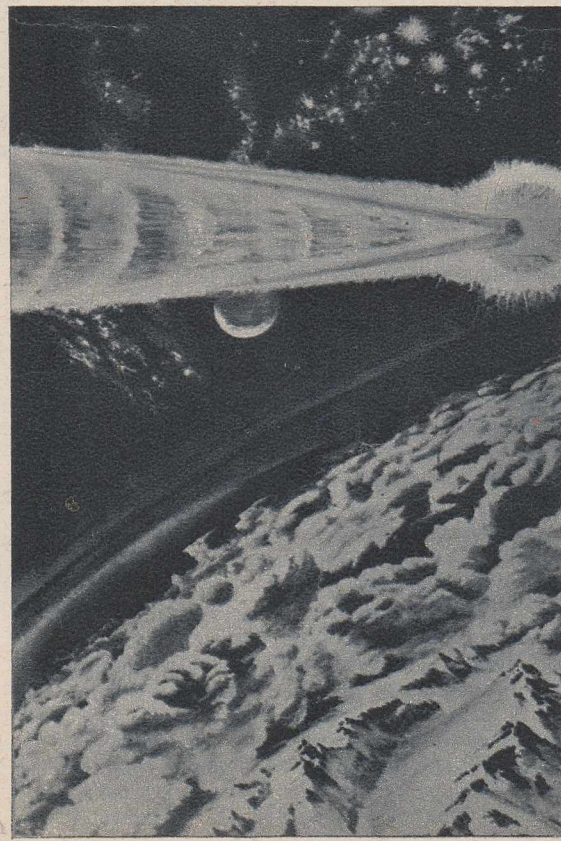
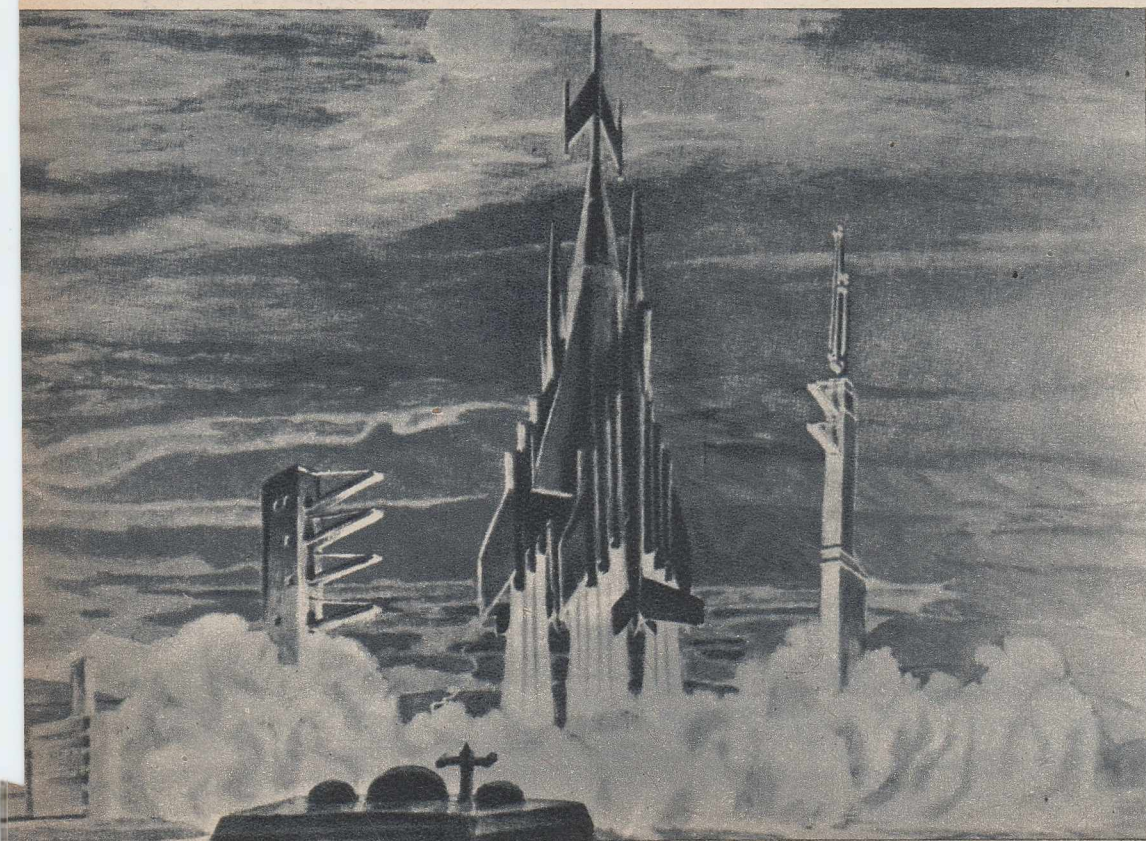
Savantul sovietic subliniază că în U.R.S.S. a și fost creată o astfel de industrie de rachete puternice.

Desigur, se poate presupune că la început rachetele vor fi folosite pentru transportarea materialelor importante, corespondenței, matritelor de ziare, iar abia după aceasta vor fi utilizate pentru transportarea oamenilor între nați în acest scop și, în sfârșit, a călătorilor.

Folosirea rachetelor de transport în scopuri pașnice poate contribui la o foarte mare apropiere a popoarelor din diferite țări — spune G. Pokrovski.

Ilustrațiile noastre reproduc două desene ale profesorului Pokrovski în care acesta înfățișează — după concepția sa — startul și intrarea în atmosfera terestră a viitoarei rachete intercontinentale de transport...

Reproduceri speciale pentru „Flacăra“ de M. KULEȘOV (U.R.S.S.)

◀ Paharul pe care-l vedeți în fotografie se bucură de aprecieri pozitive pe piața externă.

trans- parente

D

e mult, foarte de mult, când piramidele nu erau încă înălțate, niște oameni care frigeau carnea în vatra nisipurilor au avut sentimentul unei mari revelații: au descoperit sticla sub formă de mărgelușe și au pri-

vit-o neînțelegător, cu mirare, ca pe un fenomen inexplicabil. Mai târziu, mărgelile acestea au fost transformate în plăci de sticlă colorată și puse în piramide, pentru a le spori frumusețea și măreția. Dar sticla ce avea să uimească lumea, sticla de care astăzi nu ne putem închipui că ne-am putea lipsi, s-a născut în mileniul nostru, prin secolul XII, la Murano, lângă Veneția. Atunci s-a înființat prima fabrică din lume. Utilizată mai ales la fabricarea podobabelor, sticla era pe vremea aceea mai scumpă ca aurul. O oglindă de sticlă, de pildă, de un decimetru pătrat se vindea cu 100 ludovici aur, în timp ce o oglindă de aur prețuia cu mult mai puțin. Explicația stă în faptul că oglinzile din sticlă erau mai bune, adică, fiind mai dure ca cele din aur, rezistau la zgîriat; pe de altă parte, imaginea pe care o reflectă oglinda din sticlă e cu mult mai clară decât cea reflectată de o placă de aur.

Sticla de Murano a făcut curînd ocolul lumii. A ajuns și în România. A adus-o Mircea cel Bătrîn și a pus-o în geamurile mînăstirii Cozia.

Să trecem însă de la evul mediu la contemporaneitate.

Precum se știe, și sticlarii romîni produc lucruri demne de luat în seamă — obiecte căutate și prețuite aici și peste hotare.

Ați văzut candelabrele de la Teatrul de Operă și Balet din București sau pe cele din marile restaurante? Sînt candelabre romînești. Poate că vaza în care țineți dumneavoastră trandafirii, sau abajururile de la lustră, sau serviciul de vin sînt tot de acolo de unde e candelabrul de la Teatrul de Operă și Balet. Știți de unde? De la fabrica de sticlă de pe valea Bistrei, de la Pădurea Neagră, din vecinătatea Oradei. E cea mai veche fabrică de sticlă din țara noastră. Pofțiți, vizitați-o! Faceți cunoștință cu cele 500 de articole care se fabrică aici. Multe din ele iau drumul Americii, Angliei, Elveției, Austriei, Iranului etc.

Dar s-o luăm de la început. Să vedem drumul sticlei de la nisip și pînă la arătoasele căni „Leona” și „Dina”. Poftim, intrați în prima încăpere.

Aici e camera de amestec. Aici chimia își spune cuvîntul său greu. Ea fixează, printre altele, transparentele și culorile viitoarelor vase. Cum se prezintă sticla în camera de amestec? Parcă am fi în încăperea unei mori, cu hambarele pline de făină. Asistăm la pregătirea amestecului pentru sticla semicristal alb. Poftim rețeta: nisip înobilat cu acid clorhidric, calcar, barită, carbonat de sodiu, carbonat de potasiu, azotat de sodiu, sulfat de sodiu calcinat, trioxid de arsen, selen metalic, oxid de cobalt. Vreți un semicristal de altă culoare? Rețeta e aproape aceeași; suferă modificări doar în privința coloranților și decoloranților. Culoarea fumurie cere oxid de nichel, cea albastră sulfat de cupru și oxid de cobalt, cea neagră reclama oxidul de fier, iar culoarea

În vaza aceasta crinii, gladiolele, calele și alte flori, oricît de mari ar fi, se... simt foarte bine.

După ce au cunoscut temperatura de 1.400 grade, după ce au fost născute, toate produsele de sticlă de la Pădurea Neagră trec printr-un nou foc. De data aceasta se călesc în cuptorul de recoacere la o temperatură de 600 grade. Paharele pe care le vedeți au fost fotografiate chiar în acest cuptor.

Semicristalului acestuia, transformat în scrumieră, i se dau, de către sculptorul în sticlă Ion Magdaș, cele mai fine cizelări.

verde nu se poate naște fără bicromatul de potasiu sau cel de sodiu. Ce este, așadar, sticla? Păi, e o vadră de nisip amestecată cu niscaiva doctorii — zicem noi, profanii, în timp ce chimia îi dă cuvenita definiție: sticla e o substanță chimică coloidă solidă. Hai mai departe. Aici sînt cuptoarele. Au o temperatură de 1.400 grade Celsius. Este necesară o temperatură atît de ridicată, deoarece sub 1.400 grade nisipul nu se mai topește, adică nu devine fluid și, ca atare, nu poate da naștere sticlei.

Văd că v-ați oprit curioși lîngă tînărul acesta frumos care-și trece cu rapiditate mîinile peste gura lui Rudy, adică gura unui pahar. Acum i l-au „suflat“ băieții din brigadă și dumnealui îl dichisește. Iosif Szűcs îl cheamă pe tînărul acesta brunet, care își depășește zilnic norma cu 15-20%.

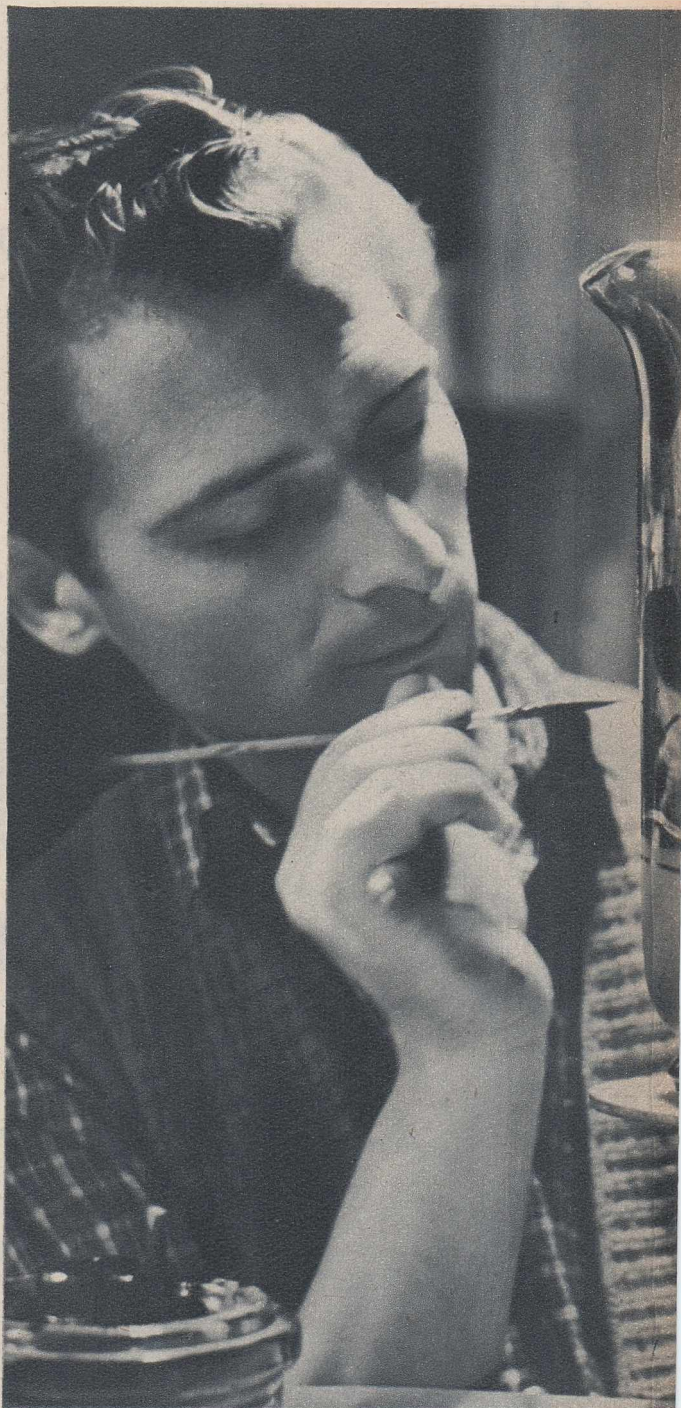
Ziceți că omul acesta care ia sticla topită pe băț și o învîrtește ca la... „nu e vaza, uite vaza“ umblă cu șmecherii? Pardon, e un om foarte serios, e unul din cei mai buni „suflători“ și-l cheamă Ion Joarcă.

Hai să mergem la alt cuptor. Sute de căni, de vase, de pahare, de borcane trec din nou prin botezul focului. De data aceasta la o temperatură ceva mai joasă. Se călesc vreme de două ore și trei sferturi. Pleacă apoi la decalotat, unde li se taie plusurile de dimensiuni, și cunosc apoi sărutul, și cel dur, și cel fin, al șlefuitoriei. O ultimă operație, ambalajul, și paharul ajunge pe masa dumneavoastră, vaza este așteptată de proaspete gladiole, iar diversele borcane și flaconașe iau drumul laboratoarelor de farmacie.

Ați vizitat deci întreaga fabrică. V-au încîntat, spuneți, sculptorii în sticlă, care lucrează fără nici un desen. V-au impresionat precizia mîinilor lor și finețea sculpturilor. Pînă acum, la Pădurea Neagră au fost create peste 1.500 modele de sculptură în sticlă. La baza acestor modele au stat inspirația creatorilor și dorințele cumpărătorilor.

Spuneam că la Pădurea Neagră există cea mai veche fabrică de sticlă din țară. Pe cît e de veche, pe atît a fost de rudimentară pe timpul cînd o stăpîneau diverși patroni. Dar în anii din urmă locurile acestea au cunoscut evi-

dente semne de înnoire. Hala de cuptoare a fost refăcută, s-au ridicat două blocuri muncitorești, cinematograful, magazinul universal. În cursul acestui an camera de amestec va fi complet renovată și dotată cu utilaj modern. Atelierul de pictură se mărește considerabil; tot în acest an se prevede ca în scurtă vreme capacitatea de producție a fabricii să crească simțitor pe seama lărgirii întreprinderii și a dotării cu mijloace de producție de înaltă capacitate.

Cana pentru limonadă primește din partea pictorului decorator Szuz Emeric noi frumuseți.

Cine merge la Pădurea Neagră rămîne încîntat de valea Bistrei, de sălbăticia fermecătoare a munților și pădurilor din împrejurimi. Dar și mai încîntat rămîne de lucrările de artă ale sticlarilor care din tată în fiu trimit podobe sticlei românești peste multe meridiane ale lumii.

George CIUDAN
Fotografii de Tr. PROSAN

Northwestern
Parts Division

of NAPCO INDUSTRIES, INC.

Dept. 1100, 718 St. N. Lyndale
Minneapolis 11, Minnesota, U.S.A.
(Circle No. 20)

OTHER NAPCO DIVISIONS

INTERNATIONAL SCARPAOSCHI COMPANY

Vorbind despre marile monopoluri imperialiste care, pe vremuri, jefuiau bogățiile petroliere ale țării noastre, cunoscutul militant al mișcării muncitorești din România, Ștefan Gheorghiu, obișnuia să le numească în mod plastic: „Scaraoschi internațional”. Într-adevăr, monopolurile imperialiste desfășoară o acțiune diabolică de înrobire și spoliere a unor țări întregi, fierb în cazanul exploatarei capitaliste milioane și milioane de oameni. Deși în ultimii ani sfera dominației lor s-a îngustat continuu, ele nu și abandonează țelurile și își perfecționează tot mai mult metodele de acaparare și jefuire a popoarelor. Imperialismul devine tot mai odios, mai anti-uman, mai avid de profituri. În ciuda concurenței dintre ele, marile monopoluri din lumea capitalistă constituie — când e vorba de scopul comun — o uniune a exploataților și negustorilor de moarte ce poate fi numită pe drept cuvânt „International Scaraoschi Company”.

La cartierul general al blocului NATO, de la Paris, a avut loc una din reuniunile protagoniștilor acestei alianțe agresive. Personajele prezente nu erau însă nici miniștri și nici generali, ci mari businessmeni, versați în tranzacții-mamut.

Întâlniri asemănătoare au avut loc — desigur în alt cadru — și înaintea celui de-al doilea război mondial. În anii de după război însă ele s-au ținut periodic în „momentele-cheie”. Prima, în mai 1954 la hotelul „Bildberg” din Oosterbeck (Olanda); în martie 1955 la Barbizon, lângă Paris; în septembrie 1955 la Garmisch-Partenkirchen (R.F.G.); în mai 1956 la Fredensborg (Danemarca); în 1957 pe insula Saint Simon’s (S.U.A.); în septembrie 1958 în orașul englez Buxton.

Participanții la aceste consfătuiri au devenit cunoscuți sub numele de „grupul de la Bilderberg” — după firma hotelului unde s-au întâlnit pentru prima dată. Ei se adună periodic, constituind un fel de „consiliu al zeilor” marii finanțe imperialiste, care coordonează acțiunile oligarhiei financiare internaționale și își fixează punctul de vedere în legătură cu problemele politicii interne și internaționale

a țărilor capitaliste. Reuniunile lor seamănă cu o ședință de guvern — mai bine-zis „supraguvern”. În cadrul lor se pun la punct probleme ca: împărțirea piețelor, schimbul de patente industriale, standardizarea producției; în atenția participanților stă, mai ales, militarizarea continuă a economiei țărilor capitaliste.

CINE SÎNT EI?

„... Aproape o treime din producția capitalistă mondială este concentrată în mâinile a numai 200 de monopoluri uriașe” — se arată în documentele Congresului al XXII-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.

Care sînt aceste monopoluri? Vom aminti doar câteva.

Publicistul american Ferdinand Lundberg scria încă acum câteva decenii că Statele Unite aparțin unui grup compus din 60 dintre cele mai bogate familii. Acestea formează vârful piramidei, fiind urmate de un alt grup, de 90 de familii mai puțin bogate și de încă 350 de familii de milionari nu atât de influente și bogate, dar care n-au putut fi absorbite ori strivite de cercul privilegiat al celor 60 de familii din fruntea ierarhiei; acestea și-au subordonat întreaga econo-

mie, aparatul de stat, forțele armate, presa etc.

Puterea lor nu se limitează la Statele Unite. Datorită uriașelor investiții de capital plasate în străinătate, monopolurile americane și-au întins tentaculele asupra întregii lumi capitaliste.

În cadrul celor 60 de familii există o rețea încâlcită de relații de familie și de afaceri, de participări reciproce ale unora la întreprinderile celorlalte. Din acest labirint se desprind contururile câtorva grupuri principale de capitaliști, între care s-a statornicit de-a lungul timpului o anumită ierarhie, potrivit puterii financiare a fiecăruia. Printre aceste grupuri erau cunoscute de multă vreme familiile Morgan, Rockefeller, Dupont și Mellon, grupurile din Chicago, Cleveland și Boston, precum și grupul Kuhn-Loeb.

În ultima vreme, în acest „clasament” s-au produs anumite schimbări. Unele din aceste grupuri și-au pierdut din forță; în schimb au apărut grupuri monopoliste noi, cum sînt acelea din California și din Texas.

Care sînt cele mai bogate și mai influente corporații? Firește, în condițiile militarizării crescînde a economiei, acelea legate de producția de război.

Pe primul loc între monopolurile americane al căror business îl constituie producția și negoțul de armament se situează „General Dynamics Corporation”. Din uzinele acestui trust, răsfrîndite pe întreg teritoriul S.U.A. precum și în Canada, ies în șuvoi continuu uneltele morții. „General Dynamics” și-a legat strîns soarta de cursa înarmărilor. Trustul de astăzi a fost înte-

meiat în 1899 sub denumirea de „Electric Boat”. Firma se ocupa cu construcția de submarine. De-a lungul anilor, afacerile sale au evoluat în mod inegal și, între 1919 și 1931, trustul a ajuns în pragul falimentului. Apoi a venit iarăși o perioadă de afaceri mănoase — perioada pregătirii și apoi aceea a desfășurării celui de-al doilea război mondial. 84 milioane de dolari — iată totalul profiturilor obținute de stăpînii trustului (mai bine-zis cifra mărturisită oficial) de pe urma comenzilor de război.

În perioada imediat următoare războiului trustul s-a aflat în fața unor complicații. Cauza? Condițiile... de pace! Dar politica războinică a imperialismului american, pregătirile în vederea declanșării unui al treilea incendiu mondial l-au salvat și de astă dată pe „Electric Boat”, care a trecut de la construcția de nave maritime la construcția de avioane. În 1952 firma a fost rebotezată, luînd denumirea pe care o poartă în prezent. După care, rînd pe rînd, „General Dynamics” a înghițit un șir întreg de trusturi concurente: „Consolidated Vultee Aircraft” în 1954, „Stromberg-Carlson Company” și „Liquid Carbonic Corporation” în anii următori. Portofoliul comenzilor a crescut vertiginos: peste un miliard și jumătate de dolari în 1955, peste două miliarde în 1956, peste două miliarde și jumătate în 1959.

O înfățișare asemănătoare și un istoric aproape similar are și monopolul „Boeing Airplane”. Este vorba de cel mai mare monopol american în domeniul construcției de avioane. Fondat în 1916, acest monopol a evoluat

de asemenea între perioade de propășire a afacerilor (coincizând cu anii de război) și perioade de dificultăți (coincizând cu anii de pace). Cel de-al doilea război mondial i-a adus comenzi uriași, de 2,7 miliarde de dolari, și profituri — oficial mărturisite — de 143 milioane de dolari. În anii războiului, imperiul lui „Boeing Airplane” s-a extins foarte mult. Au fost construite numeroase uzine noi, făcându-se în acest scop investiții de 62,2 milioane de dolari. Dar sumele acestea n-au ieșit din casele de bani ale firmei. Ele au fost puse la dispoziție, aproape în întregime, de stat, pe seama contribuabililor. A fost un „ploc” care a făcut ca firma să salte multe trepte spre vârful ierarhiei monopolurilor americane, ajungând în rînd cu cele mai de seamă caractețe ale capitalului monopolist.

În anii postbelici, stăpîniului „Boeing Airplane” s-au situat și se situează printre cei mai mari profitori ai cursei înarmărilor. „Boeing” produce avioane și rachete de diferite tipuri, realizînd de pe urma comenziilor Pentagonului profituri uriașe. În uzinele acestui monopol se construiește, de pildă, racheta „Minuteman”, pentru a cărei achiziționare guvernul S.U.A. a cheltuit în 1960-1961 suma de 500 milioane de dolari.

Pe același calapod sînt construite și celelalte monopoluri americane — „North American Aviation”, „Lockheed Aircraft Corporation”, „General Electric Company” ș.a.m.d.

Alături de marile corporații americane acționează monopolurile din alte state capitaliste.

Industria Angliei este dominată de două trusturi mari. Trustul „Vickers” produce arme de toate tipurile, începînd cu puști și mitraliere și terminînd cu avioane cu reacție și crucișătoare. Trustul „Imperial Chemical Industries” (I.C.I.) produce explozibile, gaze de luptă și armament. Împreună cu firmele dependente de ele, ca de pildă „Associated Electrical Industries” (A.E.I.), aceste două trusturi aparținînd familiilor Rothschild, Chamberlain și altor citorva grupuri, exploatează aproximativ 300.000 de muncitori.

În Franța — în cadrul faimoasei clici a celor 200 de familii — vîrfurile principale ale capitalului financiar le constituie îndeosebi familiile Schneider și de Wendel. E drept că, în ultimele decenii, forța acestora a scăzut mult. Schneiderii, care rivalizau pe vremuri cu „Vickers”, au trecut pe un plan secundar pe piața mondială capitalistă a înarmărilor. Totuși monopolistii francezi nu renunță la planurile lor de a-și recîștiga vechile poziții. În acest scop ei se aliază cu finanța vestgermană și italiană. Această alianță a luat, de pildă, forma așa-numitului „triunghi al înarmărilor”, în care s-au asociat marile monopoluri producătoare de armament din Franța, Germania occidentală și Italia.

În Germania occidentală întîlnim o altă constelație de mari monopoluri. Încălcînd prevederile Acordului de la Potsdam privind decartelizarea, puterile occidentale au permis refacerea concernelor de război care îl înarmaseră pe vremuri pe Hitler.

Azi este contribuitor la înarmarea Bundeswehrului. Astfel, concernul „I.G. Farbenindustrie” nu numai că a fost restabilit, dar e chiar mai puternic decît era în trecut. El a depășit substanțial forța rivalului său englez „I.C.I.”. Stînd în fruntea acestui trust gigantic, proprietarii săi — grupurile Merton și Abs — (care controlează de altfel și „Deutsche Bank”, societatea „Metallgesellschaft” și altele) se situează pe primul loc al oligarhiei financiare din Reichul de la Bonn.

Aceste mari trusturi, împreună cu partenerii lor din Belgia, Olanda, Suedia și din alte țări vest-europene, formează un păienjenis de uniuni monopoliste, carteluri și syndicate capitaliste. Acționînd cînd mină în mină, cînd separat, ele își umflă averile de pe urma militarizării economiei țărilor capitaliste, de pe urma pauperizării maselor.

NOI PRETENDENȚI

În ultima vreme a crescut tot mai mult rolul monopolurilor japoneze pe piața mondială capitalistă. În trecut aceste uniuni aveau un caracter închis, de familie — aparținînd așa-numitelor familii *dzaibatsu*; astăzi s-au ivit în Japonia uniuni monopoliste după modelul aceluia din țările imperialiste occidentale: uniuni financiaro-monopoliste. O caracteristică importantă a acestor uniuni este împletirea monopolurilor cu statul, dezvoltarea capitalului monopolist de stat.

Pe zi ce trece, pe piața capitalistă se simte tot mai mult presiunea acestor monopoluri, dornice de expansiune. Ziarul japonez „Tokio Shimbun” scria acum cîțva timp: „Pentru noi Africa reprezintă a treia piață de export, urmînd, ca mărime, după America de Nord și Asia de sud-est”. Într-adevăr, în anii din urmă comisvoiajorii imperialismului japonez au apărut tot mai sistematic în țările Africii. Ei plasează mărfuri în Nigeria și Ghana, în Federația Rhodesiei și Nyassalandului, construiesc o fabrică de zahăr și una textilă în Egipt, proiectează „valorificarea” subsolului Republicii Congo.

Se observă de asemenea o vie activitate a monopolurilor italiene pe piața capitalistă. Acestea caută să ocupe poziții îndeosebi în America Latină. Ele au și reușit să facă pași în această direcție în Argentina, Mexic, Chile, Venezuela. De pildă grupul monopolist „Pirelli” controlează numeroase mari întreprinderi din America Latină. Între ele se numără: „Conductores Electricos” (Mexic), „Compania Industrial Brasileira” (Brazilia), „Compania Industrial y Comercial” (Argentina). Asupra Americii Latine și-au întins tentaculele și alte monopoluri italiene: „F.I.A.T.”, „Montecatini”, „S.N.I.A.-Viscoza” și altele.

Un grup monopolist — și nu dintre cele mai puțin hrăpărețe — care acționează pe piața mondială capitalistă îl constituie... Vaticanul. Acesta și-a înfipt ghearele în economia a numeroase țări din Europa apuseană și din America Latină. După date incomplete, Vaticanul posedă peste 10 milioane hectare de pămînt, din care 350.000 ha în R.F. Germană. Acțiunile întreprinderilor

industriale aflate în posesia Vaticanului sînt evaluate la 12 miliarde de dolari.

CIOCNIRI ÎNTRE MAGNAȚII DOLARULUI

Scopul și politica comună nu fac totuși ca între marile grupuri monopoliste să domnească armonia. Deși unite în lupta împotriva intereselor popoarelor, monopolurile desfășoară între ele veritabile războaie de culise, atunci cînd e vorba de reîmpărțirea sferelor de influență.

De-a lungul anilor, între vîrfurile capitalului monopolist din S.U.A. s-a stabilit o anumită scară ierarhică. Gruparea din Wall Street — în cadrul căreia au un rol predominant dinastiile Morgan și Rockefeller — deține încă locul întii ca forță economică, financiară și politică. Dar este caracteristic faptul că grupările care au apărut mai recent în arenă, tinerele caractețe, dau dovadă de mai multă vitalitate decît grupările mai vechi. Noile grupări își sporesc capitalurile într-un ritm mult mai rapid decît cele vechi, ceea ce face ca ponderea lor în ansamblul oligarhiei financiare să crească din ce în ce mai mult. Ele încolțesc adesea pe concurenții lor din Wall Street și, cînd se ivește momentul prielnic, înhață cite o halcă din imperiile Morganilor și Rockefellerilor.

Un caz interesant de acest fel a avut loc acum cîțiva ani. Magnatul Robert Young, unul din exponenții grupării din vestul mijlociu (Middle-West), încheind o înțelegere cu miliardarii din Texas, a pornit atacul asupra unuia din marile domenii ale Wall Streetului — calea ferată „New York Central”. Vorbind despre această operație, care s-a încheiat cu victoria lui Young, ziarul „New York Times” scria: „În S.U.A. a izbucnit un război financiar de asemenea proporții cum rar s-a mai întîmplat în acest secol. După șapte ani de manevre, Robert Young a lansat o provocare directă marilor averi ale familiilor Morgan, Vanderbilt, Rockefeller și Mellon”.

Un alt conflict între grupările din vestul mijlociu și Wall Street a avut ca obiect exploatarea zăcămintelor de minereu de fier din peninsula Labrador. Aceste zăcăminte, reprezentînd un izvor de colosale profituri, aparțin unor monopoluri din vestul mijlociu. Dar zăcămintele sînt situate departe de regiunea marilor lacuri, unde se concentrează industria grupului din vestul mijlociu, iar mijloacele de transport (pe uscat și pe apă), necesare aducerii minereului spre uzinele prelucrătoare, sînt controlate de gruparea din Wall Street, care, spre a-și lovi concurenții, le-a impus tarife extrem de urcate.

În 1952, ca ministru al finanțelor a fost numit George Humphrey, unul din exponenții de seamă ai grupării din vestul mijlociu. El a folosit poziția cucerită spre a-și rotunji, în primul rînd, propria avere. În anii cînd a fost ministru, valoarea acțiunilor trusturilor în care era interesat a crescut ca drojdia: acțiunile lui „M.A. Hanna Company”, de pildă, au crescut cu 120 milioane dolari, iar acțiunile firmei „Hanna Cowl and Iron” cu 400 milioane dolari. Humphrey s-a îngrijit însă și

de interesele întregii grupări; el a trecut prin Congresul S.U.A. un proiect de lege privind construirea unei căi navigabile pe fluviul Sf. Laurențiu, cale care va permite aducerea minereurilor de fier din Labrador fără a se apela la serviciile grupării din Wall Street. Deși lupta în jurul acestui proiect n-a încetat — întrucît cei din Wall Street, profitînd de plecarea lui Humphrey din guvern, caută să împiedice realizarea lui — fapt este că gruparea din Wall Street a suferit încă o înfrîngere.

Cazuri similare pot fi înșirate la nesfîrșit. Caractețele monopoliste se încaieră și se luptă continuu între ele.

IMPERII CE APUN

Dar pe spinarea cui se petrece procesul de îmbogățire a marilor companii monopoliste? Cine sînt acei care suportă consecințele politicii de militarizare ca și pe acele ale ciocnirilor dintre marile monopoluri? Desigur că popoarele respective. Exemple de sărăcire a maselor din diferite țări capitaliste se pot da cu sutele. Ne vom mărgini însă să amintim numai situația din cea mai înaintată, cea mai „prospă” dintre țările capitaliste — și ne va fi ușor să înțelegem situația din celelalte:

Statisticile arată, de pildă, că în S.U.A. 1% din populație (marii capitaliști) deține 59% din averea națională, în vreme ce unei mase imense ce reprezintă 87% din populație îi revine doar 8% din venitul național. Cîtă dreptate are profesorul Gelbricht cînd afirmă în cartea sa „Capitalismul american”: „Marea corporație controlează pe american, mijloacele lui de existență și sufletul lui”.

Este adevărat că Rockefellerii și Rotschildii, ca și complicitii lor, își continuă încă uelțiile tenebroase. Dar apusul atotputerniciei lor nu este departe. Popoarele știu cu destinele omenirii nu mai sînt azi la cheremul magnaților imperialiști. Epoca noastră este epoca prăbușirii imperialismului, a lichidării sistemului colonial, epoca triumfului socialismului și a comunismului pe scară mondială. Principala trăsătură distinctivă a timpurilor noastre este transformarea sistemului mondial socialist în factorul hotărîtor al dezvoltării societății omenești.

Imperialismul, cu ajutorul forței sale de șoc — fascismul — a încercat să împiedice, prin război, mersul dezvoltării istorice a omenirii. Dar fascismul a fost înfrînt în cel de-al doilea război mondial. Întregul sistem imperialist a suferit prin aceasta o lovitură ireparabilă. Imperialismul a încercat apoi să bareze calea revoluțiilor socialiste din Europa și Asia. Și această încercare a dat greș. Socialismul a devenit un sistem mondial. Astăzi imperialismul face totul pentru a menține sistemul robiei coloniale. Dar acest sistem e pe cale de dispariție. Astfel, popoarele lumii taie unul după altul tentaculele caracteței imperialiste. Ea se mai zbate, mai e încă extrem de periculoasă, dar forța ei este în rapidă scădere. Corporația „International Scaroschi Company” este sortită falimentului.

M. CÎRLOANȚĂ

Ilustrații de A. POCH

PROCES

În fața președintelui de tribunal, a procurorului și a juraților, înaintea cetățenilor din sală care asistă stupefiați la proces, o tinăreă belgiană, Suzanne Van de Putte, în vîrstă de 25 de ani, vorbește cu ochii scînteind de furie:

— Da. Recunosc. Am ucis. Propriul meu copil. Nu aveam altă cale. Blestem! Blestem să cadă asupra celor care m-au împins să iau viața copilului. Și tinăra mamă se prăbușește în hohote peste bara boxei.

★

Există în lume dragoste felurită. Dragoste care începe de la prietenie și trece prin pasiune pînă la adorație. O gamă bogată de sentimente ce crește, se dezvoltă și, uneori, poate prea de multe ori, se stinge, se ofilește.

O singură, o unică dragoste nu se stinge, ci rămîne totdeauna așa cum s-a născut: uriașă, puternică, inalterabilă, permanentă. Este dragostea maternă. Cu toții am trecut prin suflul ei fierbinte.

La 22 mai a.c. în maternitatea belgiană Saint-Vincent, femeia din boxă a dat naștere unui copil, primul ei născut, de mult așteptat. Nașterea a decurs normal, dar

orele se scurg, ciudate, neliniștitoare, fără ca mamei să-i fie prezentat pruncul.

— Este o fetiță. Are însă nevoie de îngrijiri speciale — încearcă s-o liniștească medicul Wuerts, directorul clinicii.

— O fetiță? — exclamă Suzanne fericită. O să-i dau numele de Karine. Dar vă rog, vă implor, arătați-mi-o. Vreau s-o văd. Cum arată? E frumoasă? Brunetă? Blondă? Cu cine seamănă? E doar primul meu copil...

Adevărul nu mai poate fi ascuns. Încet, codindu-se, sora s-a apropiat de patul lăuzei, legînd la piept o păpușică dulce și roză, care zîmbea dintre imaculatele scutece...

— Vai! Ce minunată e fetița mea... Vino, te rog, mai aproape, soră... Mai aproape...

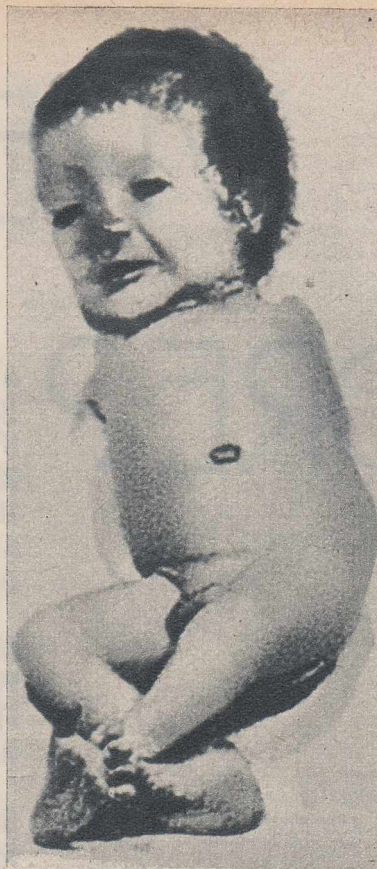
Un țipăt sfîșietor și mama, înnebunită, începu să urle.

— Nu! Nuuu! Acesta nu-i copilul meu! Nuuu! Ce i-ați făcut? Cine l-a nenorocit?

Micuța Karine, lipsită de brațe, cu palmuțele cit petalele bobocului de trandafir crescute direct pe coaste, continuă să-i zîmbească nevinovată...

★

Da. Există multă și felurită

Copilul fără mîini, adus pe lume de Suzanne. Una din mîile de victime nevinovate ale afaceriștilor lipșiți de scrupule...

dragoste în lume. Există și marea, sfînta dragoste de mamă! Dar pe lume se mai află și „Softenon“ și „Kevadon“ și „Contergan“ și „Distaval“.

Ce sînt acestea? Nume de balauri, de monștri? Unde se află, unde se ascund ei?

Da. Sînt nume de balauri. Și nu se ascund ci, ambalați în cutii atrăgătoare, se oferă spre vînzare, în toate farmaciile, drogheriile și drug-store-urile din S.U.A., Anglia și R.F. Germană.

Prin gurile difuzoarelor și ecranele televizoarelor, în paginile ziarelor și revistelor, pe pinzele cinematografelor, pe ziduri, pe garduri, pe panouri și afișe volante li se face o deșănțată reclamă: „Fără Softenon nu poți dormi“. „Fără Contergan nu te liniștești“. „O pastilă de Kevadon te face iarăși om“. „Dacă Distaval n-ai luat nu poți spune că ești un om adevărat“...

Softenon! Kevadon! Contergan! Distaval! Ziua și noaptea. Noaptea și ziua! E la modă, e modern, e indispensabil! Pentru combaterea insomniilor, pentru combaterea grijiilor, pentru liniștirea nervilor, pentru a face viața mai frumoasă...

Societatea „Chemie Grünenthal G.m.b.H.“ din Stolberg — R.F.G. — putea fi mulțumită. Lansase noul ei produs „la modă“, sedativ-somnifer, care-i aducea milioane. Milioane de mărci din Germania occidentală, milioane de lire din Anglia, milioane de dolari din S.U.A., milioane de franci din Belgia. Adunate de peste tot, de pretutindeni unde „miracolului secolului“ i s-a permis — datorită forurilor medicale corupte sau cointeresate — punerea în liberă vînzare.

Un an... doi... Și iată că Europa occidentală este bîntuită de un flagel nou: se nasc monștri. Copii fără brațe sau fără picioare, cu cap de broască, fără urechi... „Monștri phocomeli“ — cum îi numește medicina.

Părinții sînt distruși, autoritățile medicale alarmate intră în panică. Savanții, laboratoarele, pornesc rapide investigații.

Nu era însă nevoie de prea multe investigații. Profesorul Hoff din Frankfurt (R.F.G.) făcuse încă în 1961 o comunicare la un congres de medicină internă, dînd un semnal de alarmă asupra Conterganului care, conform indicațiilor firmei producătoare, se recomanda a fi folosit și pentru calmarea copiilor nervoși și chiar a sugarilor „plîngăreți“, precum și pentru liniștea în casă...

În Marea Britanie doctorul Speirs de la maternitatea scoțiană din Stirlingshire a depistat „Distavalul“, găsindu-l printre medicamentele folosite de zece mame ce au dat naștere unor astfel de monștri. O dată cu confirmarea nocivității produsului de către clinicile de pediatrie din Köln, Düsseldorf și Hamburg, precum și cu avertismentul lansat de o doctoriță din S.U.A. de la „Food and Drug Administration“ asupra toxicității thalomidului, scandalul a răbufnit în presă, cu toate încercările lui „Chemie Grünenthal G.m.b.H.“ din Stolberg de a-l mușamaliza. Reclamei i-a luat locul panica.

„Patru milioane de cetățeni din R.F.G. înghit seara, înainte de culcare, somnifere!“ „Peste 5.000 de victime ale Conterganului!“ „Se nasc 3-10 monștri pe zi!“ „Pînă-n toamna anului 1962 și poate și mai departe se vor mai naște copii-monștri, din cauza Conterganului!“ „Cinci prunci fără brațe la Torino—Italia!“

În sfîrșit, concernul chimico-farmaceutic din Stolberg a dispus retragerea „miracolului“ de pe piață, din R.F.G., Anglia, Belgia, S.U.A., Brazilia și Japonia, țări în care pătrunsese moda „deconectantului liniștitor“.

★

Proces. În boxa acuzaților a tribunalului din Liège, o tinăreă mamă povestește, halucinantă:

— Am pus lapte în biberon... Și miere... Și un somnifer puternic... Soțul meu Jean... mama... sora mea Monica și medicul casei au știut... N-am putut face altfel.

★

Proces. Cinci mii de monștri...? Nu. Cinci mii de victime ale modului de viață capitalist. Cinci mii de crime care se pot făptui numai în țările unde doar banul are putere de lege. Cinci mii de monștri? Nu. Încă cinci mii de capete de acuzare împotriva societății rînduite pe exploatare.

Procesul a depășit boxa acuzaților de la tribunalul din Liège, împletindu-se cu „cazul“ unui alt produs din R.F.G., „Merra“, care a fost retras de pe piață pentru că produce orbirea. Procesul din Liège se mai leagă și cu procesul din Italia al uleiurilor vegetale falsificate, al puilor de găină injectați cu un preparat tiroidian stimulator al creșterii, dar cu efecte tragice pentru consumator, cu margarina toxică din Franța etc...

Adevăratul proces nu se desfășoară deci în vreo sală de tribunal cu boxe severe, ci în conștiința oamenilor cinstiți care înfierează cumplitele procedee capitaliste.

Marla ARSENE

Cînd s-a căsătorit, în martie 1961, Suzanne Van de Putte nu-și închipuia că va ajunge la pruncucidere...

CE-AI VREA SĂ AFLI, DOCTORE ?

SĂ ÎNCERCĂM SĂ COMPARĂM CORPUL OMENESC CU UN ATLAS ÎN CARE MAI EXISTĂ HĂRȚI CU UNELE PETE ALBE. ÎN JURUL LUI STAU APLECAȚI MII DE SPECIALIȘTI CARE ÎL STUDIAZĂ ÎN AMĂNUNT, ÎN ÎNTREGIME, PE CAPITOLE, PE REGIUNI. DIN CÎND ÎN CÎND PE UNELE PAGINI CU PETE ÎNCĂ ALBE APARE CÎTE O TRĂSĂTURĂ ABIA SCHIȚATĂ. ALTEORI PAGINI ÎNTREGI SE UMLU DEODATĂ CU UN DESEN VIGUROS ȘI CLAR.

ESTE EXTREM DE IMPORTANT CA FIECARE MEDIC, ORIUNDE AR FI EL, SĂ AFLE CÎT MAI CURÎND CÎND ȘI CUM S-A COMPLETAT UNA DIN PAGINILE CU PETE ALBE ALE ATLASULUI, FIINDCĂ ACEASTA, PENTRU MULȚI BOLNAVI, ÎNSEAMNĂ SĂNĂTATE, VIAȚĂ.

CE A APĂRUT, CE E NOU ÎN CEEA CE A APĂRUT? UNDE SE GĂSESC AMĂNUNTE? CUM SE APLICĂ? CE REZULTATE AU DAT? ASEMENEA ÎNTREBĂRI ȘI MULTE ALTELE ASEMĂNĂTOARE SE ADRESEAZĂ CĂTRE CENTRUL DE DOCUMENTARE MEDICALĂ.

Spitalul unificat Bacău
Secția Oftalmologie

CENTRUL DE DOCUMENTARE
MEDICALĂ
REGISTRATURA
Intra. nr. 3000

Către
Centrul de Documentare Medicală
București
Str. Polona 4

Tovarășe Director -

În secția de oftalmologie a Spitalului Bacău m-a internat un copil în vîrstă de 7 luni, prezentînd o afecțiune oculară foarte rară, care s-a prezentat la noi în secția prînduți de un ochi și grav amenințată la celălalt.

În buletinul bibliografic medical, editat de Centrul de Documentare, am fost informată că există indicații de tratament pentru această boală în:

- Primenenie rentghenovih lupei o diagnostike i lecenii glaznih boleznei - Moscova, Medghiz 1961;
- American Journal of Ophthalmology 1959.

Vă rog să ne ajutați în rezolvarea cazului, trimițîndu-ne în cel mai scurt timp materialul menționat mai sus, care ne-ar da indicații prețioase de tratament.

cu mulțumiri,
Dr. Ana Lucia Radian

15 v 1962

Un semnal de alarmă declanșează un sistem de informare bine organizat, cu antene în toată lumea. Să urmărim ce se întîmplă în strada Polonă nr. 4.

Aproape zilnic pleacă spre poștă transporturi de pachete cu reviste și publicații destinate bibliotecilor medicale din țară. Unele publicații sînt editate chiar de Centrul de documentare medicală. Se expediază cărți cerute cu împrumut de medici din toată țara, microfilme după cărți rare, reviste medicale românești care pleacă în toată lumea, traduceri operative din cărți noi și articole de revistă, scrisori etc. Pentru a vă da seama mai bine de volumul expedițiilor menționez o singură cifră: 100.000 lei cheltuieli postale anual.

Una din sălile de lectură ale centrului. Într-un an, 25.000 de cititori consultă 92.913 publicații. Cît de variate sînt preocupările se poate vedea din cinci scurte răspunsuri la întrebarea noastră: Ce citiți?

Tovarășe director,

În secția de oftalmologie a Spitalului din Bacău se află internat un copil în vîrstă de 7 luni, prezentînd o afecțiune oculară foarte rară, care a venit la noi cu vederea pierdută la un ochi și grav amenințată la celălalt.

Din buletinul bibliografic medical, editat de Centrul de documentare, am fost informată că există indicații de tratament pentru această boală în:

- Primenenie rentghenovih lupei o diagnostike i lecenii glaznih boleznei - Moscova, Medghiz 1961;
- American Journal of Ophthalmology 1959.

Vă rog să ne ajutați în rezolvarea cazului, trimițîndu-ne în cel mai scurt timp materialul menționat mai sus, care ne-ar da indicații prețioase de tratament.

Cu mulțumiri,
Dr. Ana Lucia Radian

← *Dr. Constantin Dumitrescu*, asistent la clinica de boli de nutriție a I.M.F. București: sînt abonat la 14 publicații, din care extrag problemele care mă interesează, ca de exemplu rolul ficatului în metabolismul fierului, tratamentul cu sulfamide al diabetului etc.

→ *Dr. Aristița Rădulescu*, spitalul „Cantacuzino”, secția O.R.L.: urmăresc cele mai noi tehnici chirurgicale — în special chirurgia surdității — și specialitățile care au contingentă cu O.R.L. Am cerut și am obținut traduceri după două lucrări din reviste sovietice recente despre infecția de focar și manifestările alergice cutanate.

← *Șerban Sichitiu*, student la Facultatea de medicină generală, anul III: găsesc aici un material bogat care mă ajută la pregătirea examenelor.

→ *Dr. D. Salzberg*, medic primar, șeful secției medicină internă a spitalului „Gheorghe Marinescu”: mă documentez asupra problemelor de diagnostic și de tratament cu tehnici noi de investigație. Consult atlasele și iconografiile foarte bune de care dispune centrul, citesc despre citologie, electrocardiografie, electroencefalografie etc.

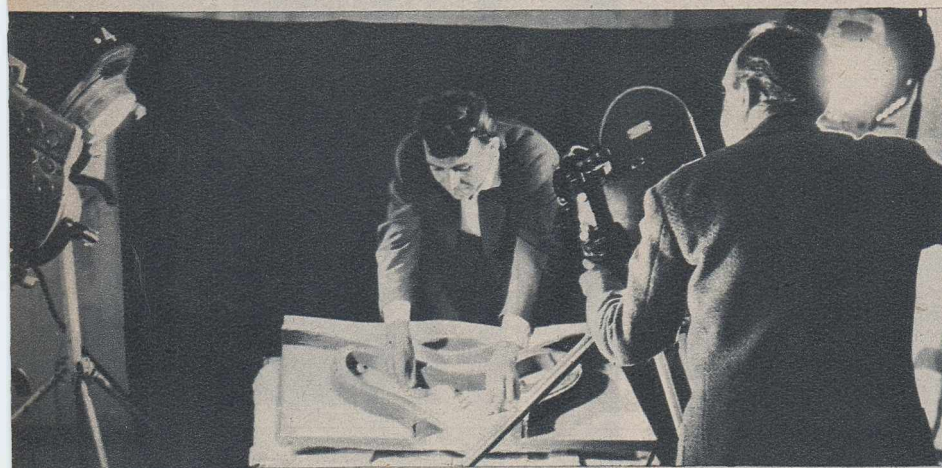

← *Dr. Mihaela Georgian*, spitalul „I.C. Frimu”, clinica medicală: urmăresc în special pancreatita acută și corelația hepato-ovariană despre care pregătesc o lucrare. Pe baza materialelor citite am ținut în ultimul an trei referate la cercul internilor din cadrul Facultății de medicină.

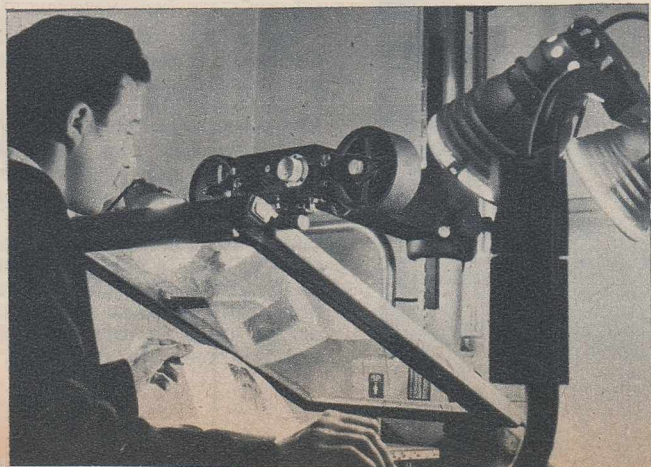
↑
Parte din depozitul de cărți al unei biblioteci sui-generis. Este într-adevăr o bibliotecă deosebită, mai ales pentru că cele peste 50.000 de volume sînt numai noutăți. Biblioteca este ținută mereu în pas cu actualitatea, pentru orice specialitate medicală, cu tot ce apare nou și de valoare în țară și străinătate. Biblioteca are și o secție de împrumut cu 7.500 titluri de cărți și 882 titluri de reviste. În 1961 au fost împrumutate 17.525 cărți și reviste care au ajuns în aproape 250 de localități din țară. Catalogul secției de împrumut apare cu ultimele noutăți de două ori pe an și se difuzează la peste o mie de unități medicale din țară.

Într-un singur fișier al centrului sînt clasate — după clasificarea zecimală — sute de mii de fișe în care se concentrează cele mai noi descoperiri, ultimul cuvînt în medicina mondială.

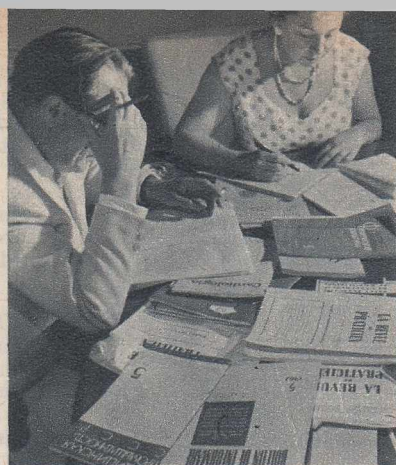

↑ Bogată este și activitatea secției de cinematografie care a realizat pînă acum 25 de filme documentare despre operații, noutăți în medicină, cercetări embriologice etc. Filmele au rulat pînă acum în U.R.S.S., Franța, Mexic, Argentina, Maroc, Cehoslovacia, Polonia, Anglia etc. și unele din ele au obținut medalii și premii la festivalurile internaționale de filme documentare medicale.

După cărțile rare, se fac la cerere microfилme care se trimit celor care au nevoie. Aproape 40.000 de imagini de microfilm au fost făcute în ultimul an.

→ Centrul de documentare medicală se află în relații de schimb cu 1.442 instituții medicale din 100 de țări. Împreună cu editura medicală, centrul editează în limbile rusă, franceză și engleză revista „Informația medicală română” și în schimbul acesteia și al altor reviste de specialitate românești primește 1.028 reviste medicale din întreaga lume. Cărțile și revistele medicale românești sînt foarte căutate de instituții științifice din străinătate. Astfel, în ultima vreme, facultățile de medicină din Sofia și Praga au cerut bibliografii suplimentare pe diverse teme medicale. Hospitalier Regional din Reims — Franța, casa de medicamente Geigy din Elveția și altele comentează favorabil materialele publicate în „Informația medicală română”; firmele Specia și Sandoz, mari case producătoare de medicamente din Franța și Elveția, cer să li se mai trimită filme documentare pe teme medicale etc.

Vastul material ce se acumulează la centru este supus unei lucrări active multilaterale. Centrul editează patru buletine de informații de specialitate care se trimit gratuit la spitale, unități SANEPID, oficii de prevederi sociale, bibliotecă medicale, institute de cercetări. Se traduc și se tipăresc la „rotaprint” cărți întregi sau capitole din cărți, cele mai importante articole din reviste care prezintă probleme deosebite în medicină. Numai în 1961 s-au tradus 24.000 de pagini.

17.1.1962
CENTRUL DE DOCUMENTARE MEDICALĂ
1959
Totapăd Director

Către Centrul de Documentare Medicală
București, Str. Polona 4.

Țin să vă mulțumesc pentru promptitudinea din care mi-ați trimis materialul cerut și vă comunic că, grație indicațiilor găsite în material, am putut aplica în cele mai bune condiții tratamentul indicat în revista pe care o citesc în mod regulat.

Cu toate că în literatura mondială nu sînt citate decît 21 cazuri din această boală, datorită faptului că am putut parcurge literatura necesară în prezent starea copilului este în afara oricărui pericol.

Dr. Ana Lucia Radia

Către
CENTRUL DE DOCUMENTARE MEDICALĂ

Tovarășe director,

Țin să vă mulțumesc pentru promptitudinea cu care mi-ați trimis materialul cerut și vă comunic că, grație indicațiilor găsite în material, am putut aplica în cele mai bune condiții tratamentul indicat și salva ochiul amenințat.

Cu toate că în literatura mondială nu sînt citate decît 21 cazuri din această boală, datorită faptului că am putut parcurge literatura necesară în prezent starea copilului este în afara oricărui pericol.

Dr. Ana Lucia Radia

Încă o victorie împotriva bolii nemiloase. Poate că în același timp în cu totul altă parte a globului un alt copil a fost salvat din ghearele morții în urma citirii unui articol publicat în „Informația medicală română”.

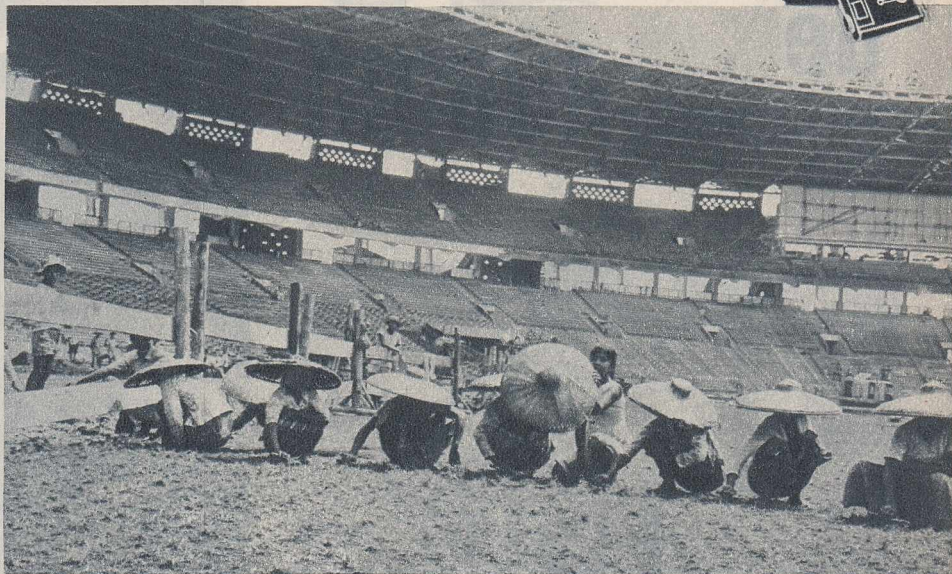
Fotoreportaj de Eugen IAROVIC

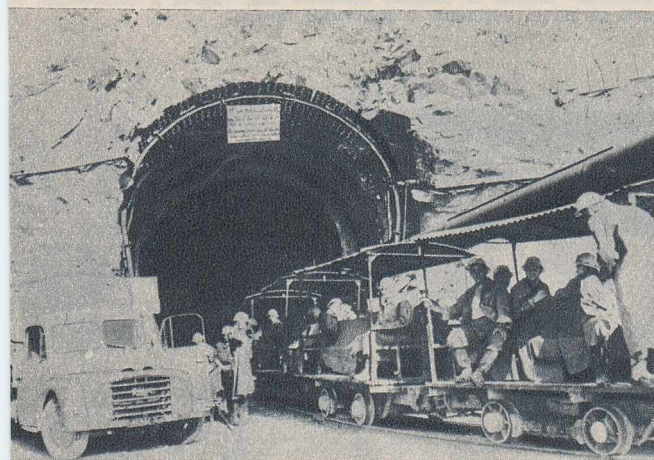
Poporul indonezian întâmpină cea de-a 17-a aniversare a independenței sub lozincă „Iranul de vest trebuie să fie redat Indoneziei” (fotografia din stînga).

Cu puțină vreme înainte de aniversarea — la 17 august — a proclamării Republicii Indonezia, orașul Djakarta s-a îmbogățit cu o construcție de mari proporții. În cartierul Kebaroyan, de la marginea capitalei, s-a înălțat cel mai mare stadion din Asia, construit cu sprijinul Uniunii Sovietice. Stadionul, frate bun cu cel de la Lujniki (Moscova), are o capacitate de peste 100.000 locuri — aflate sub o copertină, acoperită cu metal, care apără pe spectatori de razele dogoritoare ale soarelui (în fotografia de jos: se fac ultimele lucrări de amenajare).

Fotocronica
FLAGARII

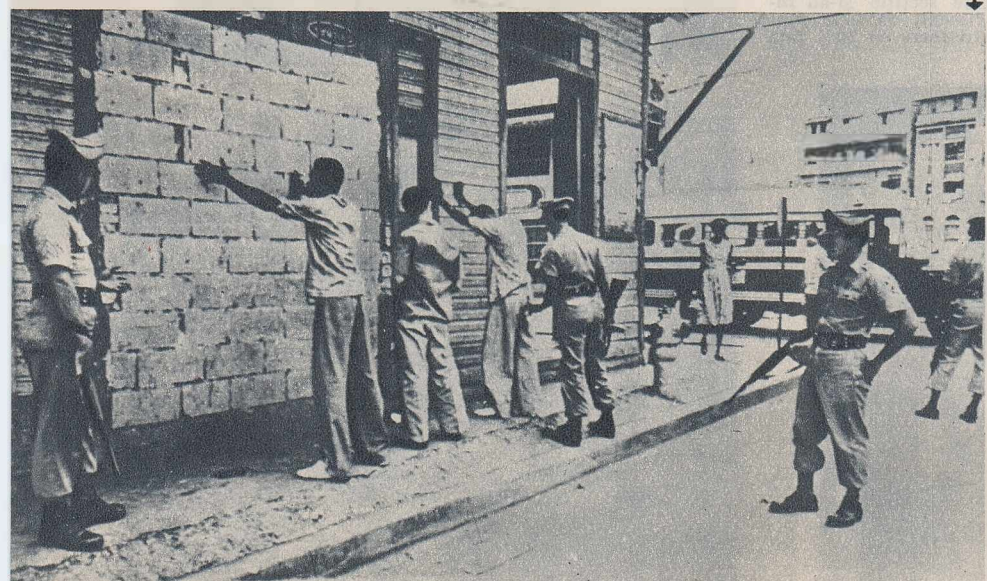

← Cea de-a 8-a conferință mondială pentru interzicerea bombelor atomice și cu hidrogen și preîntîmpinarea unui război nuclear, desfășurată în capitala Japoniei, și-a încheiat lucrările adresînd popoarelor lumii o chemare la luptă și mai hotărîtă pentru interzicerea imediată a armii nucleare, pentru dezarmare generală și totală. În fotografie: un grup de delegați străini la tribuna conferinței.

← După trei ani și jumătate de lucru, muncitorii italieni au terminat de străpuns cei 5.800 m din tunelul Mont Blanc care — avînd o lungime totală de 11.600 m — va lega Italia de Franța. Muncitorii francezi întreprind ultimele lucrări de străpungere în partea lor de tunel (în fotografie), dar acesta va fi dat traficului abia peste aproximativ 18 luni.

În fața creșterii luptei maselor din Panama împotriva dominației americane, autoritățile panameze au instaurat în întreaga țară un regim de stare excepțională, arestînd și percheziționînd în plină stradă pe orice „suspect”.

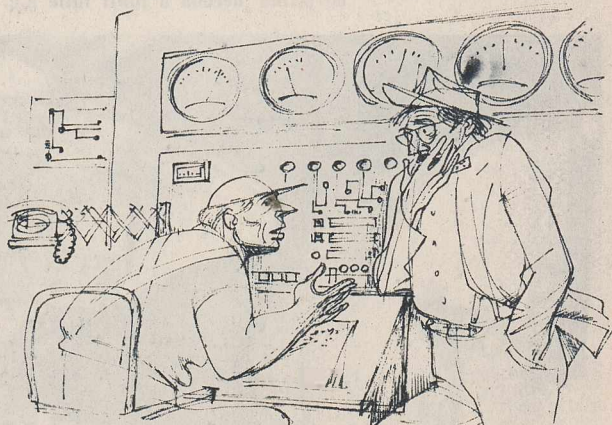

Doctorul Geoffrey Bacon, a cărui moarte de „ciumă neagră” (ciumă pulmonară) constituie o demascare a criminalilor studii desfășurate la centrul secret de cercetări bacteriologice de la Porton Downee al Ministerului de Război britanic, în vederea pregătirii unui război bacteriologic.

Cîteva zeci de fasciști englezi, care au încercat să-și stabilească o tabără în regiunea Gloucestershire, au fost luați la bătaie și puși pe fugă de către fermierii locali, cuprinși de indignare. Fotografia înfățișează un aspect din timpul ciocnirii dintre fermieri și fasciști.

AUTOMATIZAREA ÎN S. U. A.

ZIARISTUL: Care sînt primele rezultate concrete?
TEHNICIANUL: 3.000 șomeri!...

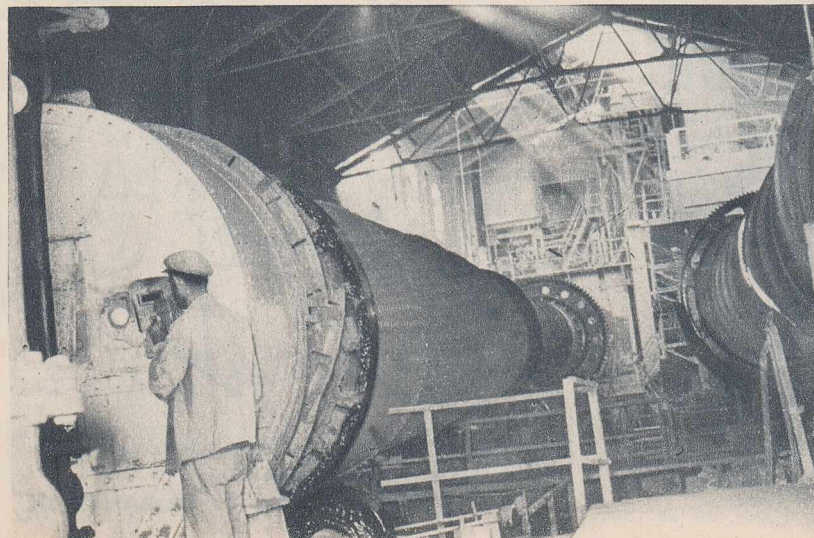
Desen de Cik DAMADIAN

În cinstea zilei de **23** AUGUST

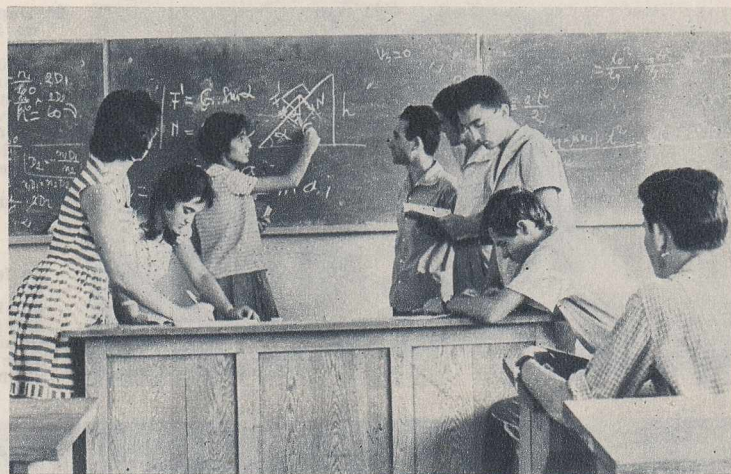
Muncitorii și tehnicienii de la întreprinderea „Frigocom” au realizat în cinstea lui 23 August însemnate succese în producție. Până la 1 august a.c. ei îndeplineseră planul anual în proporție de 60,1%. În fotografie: un nou lot de agregate frigorifice este gata să părăsească fabrica.

În cinstea zilei de 23 August, colectivul fabricii de ciment „București” a obținut însemnate succese în muncă. În prima decadă a lunii august toate secțiile și-au îndeplinit și depășit sarcinile, realizându-se peste plan 100 tone ciment, 50 tone clincher și 150 tone argilă. Totodată au fost reduse cheltuielile de întreținere cu 20% față de prima decadă a lunii iulie a.c.

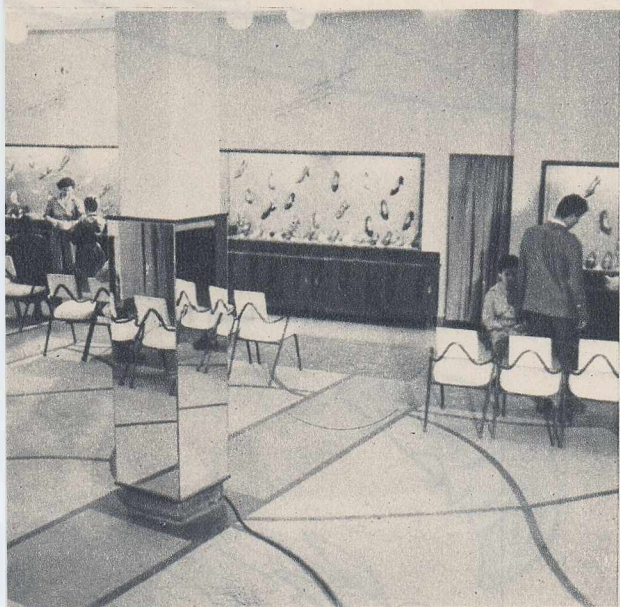
O ședință operativă înainte de intrarea în șut. O echipă de mineri de la o mină din Baia Sprie — regiunea Maramureș — discută măsurile menite să asigure extracția mai rapidă a minereului în cinstea marii sărbători naționale a poporului nostru.

În aceste zile, în facultățile și institutele de învățămînt superior din țară funcționează cursuri pentru pregătirea viitorilor studenți. Tinerii absolvenți de școli medii, ajutați de profesori, se străduiesc să împlinească aniversarea eliberării patriei noastre cu succese remarcabile.

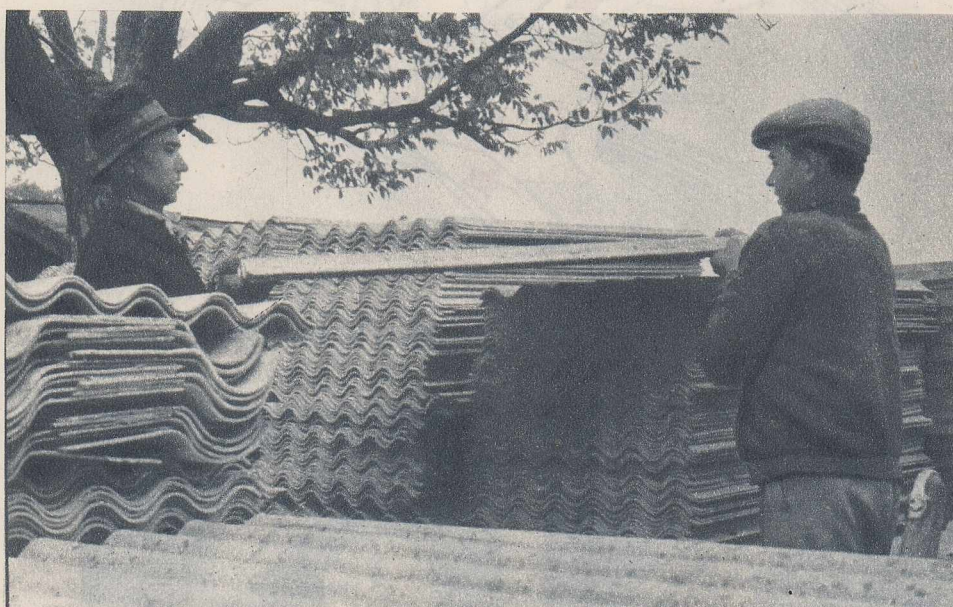

Și colectiviiști din comuna Domnești — regiunea București — întâmpină ziua de 23 August cu noi succese în muncă. Așa după cum arată fotografia, ei pregătesc de pe acum (insilozează porumbul furajer) hrană îndestulătoare și suculentă pentru vite.

3 August va găsi în acest an multe orașe schimbate, înnoite. Iuliu, spre exemplu, s-a îmbogățit cu noi unități comerciale, spațioase și moderne, printre care și magazinul de încălțăminte „Select”, al cărui interior îl vezi în fotografia de față.

Gospodăria agricolă colectivă din Gherăiești, raionul Roman, e tânără, fiind înființată în primăvara acestui an. Încă de la întemeiere, colectiviiști și-au propus să execute în 1962 importante lucrări de construcții: două grajduri, o maternitate pentru scroafe, un salvan, o magazie pentru cereale, pătule. O parte din materialele de construcție sînt procurate din resurse locale. Cîstind ziua de 23 August, echipa de constructori și-a intensificat ritmul muncii.

Funcționarele de la fabrica de confecții și tricotate „București” — sectorul tricotate — sînt în plină întrecere. În cinstea zilei de 23 August ele au obținut însemnate succese atât în realizarea planului de producție, cât și în îmbunătățirea calității.

Numărul următor al revistei noastre va apare miercuri, 22 august a. c.

PLACĂRA
Revistă social-politică
și literar-artistică

Anul XI—Nr. 33 (377)
18 august 1962

REDACȚIA:
BUCUREȘTI
PIAȚA ȘCÎNTEII

Căsuța poștală: 3507
of. 33, Tel. 17.60.10.
int. 1744

ABONAMENTE:

la toate oficiile poștale din țară și la
factorii poștali și difuzorii voluntari din
întreprinderi și instituții.

PREȚUL
ABONAMENTELOR:

3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

Prezentarea grafică: Ion VULPESCU. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Școlii.

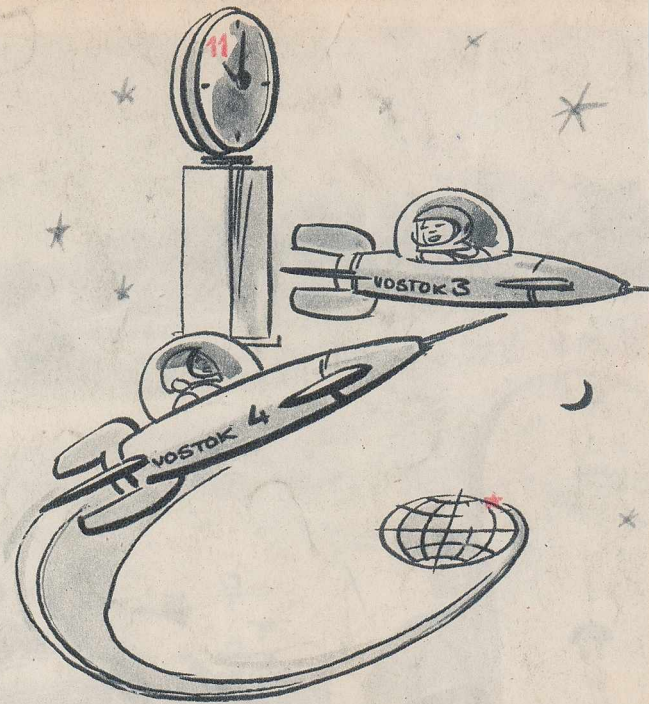
PREȚUL REVISTEI 2 LEI

LA ORDINEA ZILEI

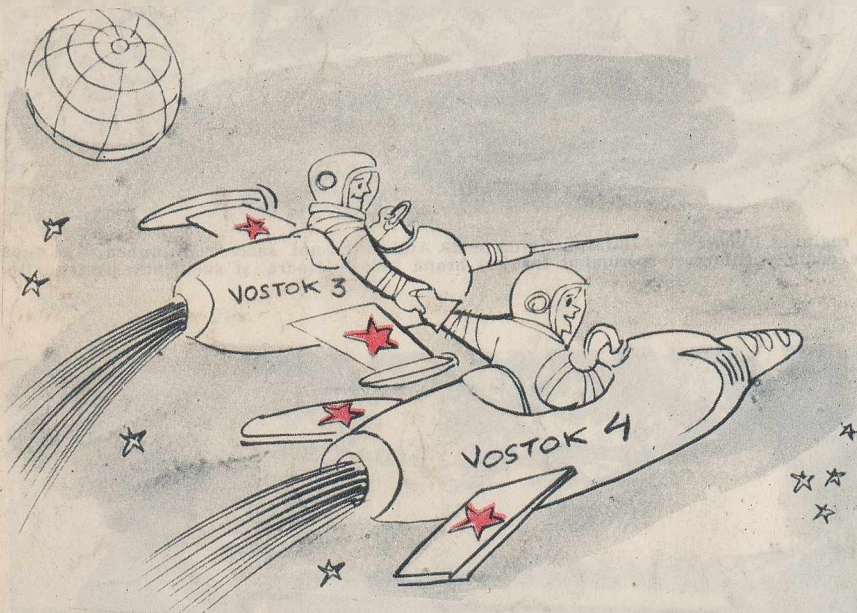
ÎNTOARCEREA PĂMÎNTEILOR

— Raportăm, bătrână planetă, că ai fost reprezentată cu cinste în Cosmos.
Desen de N. CLAUDIU

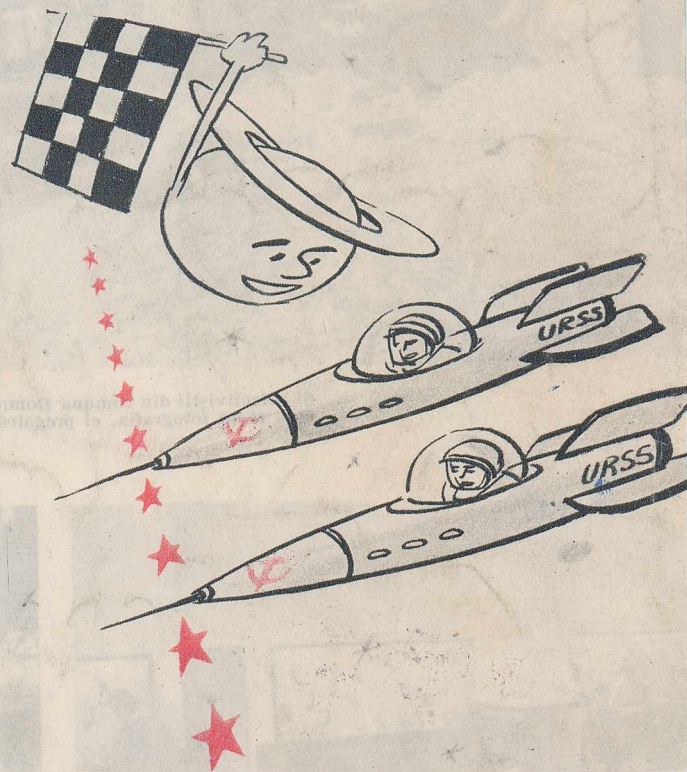

Întîlnire la ceas.

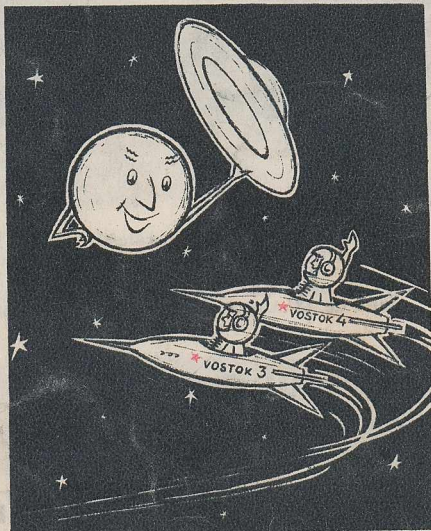

Muncă în colectiv.

Desen de Neil COBAR

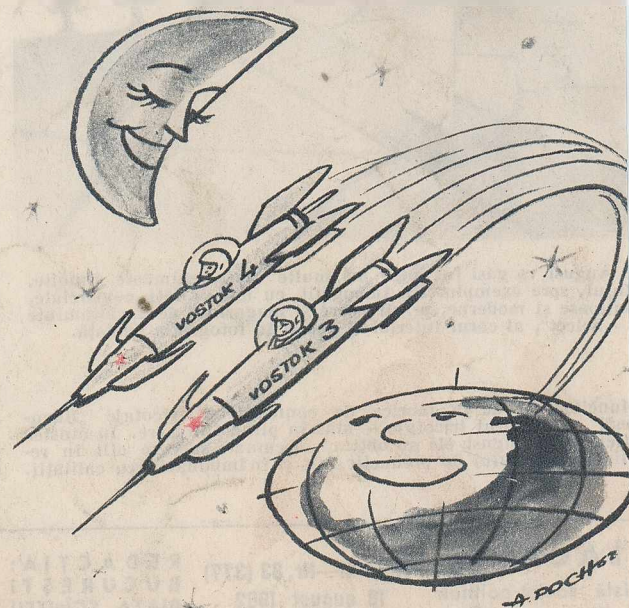

Și la dublu, tot pe locul întâi.

Jos pălăria!

Desen de Gh. ROLEA

LUNA: Sînt gemeni? Felicitările mele!

Desene de A. POCHET